

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 6 2021

Nancy Kamp-Roelands
ziet de toekomst
positief in

Hoe het sociale
accountantskantoor
groeit

AUDITDIENST RIJK

ADR wil de rug recht houden

FRANS VAN SCHAIK OP DE STOEL / ZIJN ER NOG ACCOUNTANTS TE VINDEN? /
WERKGROEPEN VERANKEREN DUURZAME KWALITEITSVERBETERING

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Elfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins,
Lukas Burgering, Wendy Groot,
Rob Heinsbroek, Arnout van Kempen, Lieuwe
Koopmans, Luc Quadackers, Peter Steeman,
Elly Stroo Cloeck, Henk Vlaming.

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar
boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2021 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

5 **Kwaliteit in tijden van schaarste - Berry Wammes**

6 **De kwestie**

Zijn er nog accountants te vinden?

8 **Accountants van ADR willen hun rug recht houden**

In een omgeving van politieke polarisatie en een obsessie met beeldvorming probeert de Auditdienst Rijk in haar accountantscontrole dicht bij de feiten te blijven.

15 **Tuchtrecht**

Openbaar aanklager?

16 **Op de stoel: Frans van Schaik**

18 **Werkgroepen verankeren duurzame kwaliteitsverbetering**

Zes werkgroepen moeten vanuit de 'Veranderagenda Audit' een impuls geven aan duurzame kwaliteitsverbetering van de accountantscontrole. Ze komen op stoom.

22 **In beeld: Kavita Nandram**

25 **Goede voornemens - Wendy Groot**

26 **Hoe het sociale accountantskantoor groeit**

De meeste medewerkers van Peer Accountants hebben een fysieke, mentale, psychische of andere beperking. Toch zit de groei erin. Peer transformeerde van administratie- naar accountantskantoor.

32 **FYI**

36 **Beëdigd**

39 **Dilemma - Feestelijk voor bedanken**

40 **'Ik zie de toekomst positief in'**

Duurzaamheidsinformatie wordt een belangrijk nieuw thema voor accountants. Maar mvo-verslaggeving is zeker niet nieuw. Nancy Kamp-Roelands blikt terug.

47 **#Klooiënmetcomputers**

49 **Becijferd**

51 **Docudrama**

52 **Bronnen**

54 **NBA Nieuws**

62 **Proefboetes - Marc Schweppe**

START
FEBRUARI
2022

RA OP ZAK? BOOST JE CARRIÈRE MET DE RC-TITEL

EXECUTIVE MASTER OF FINANCE & CONTROL

Til jouw financieel-strategisch inzicht en bedrijfskundige kennis naar een hoger niveau. Met de deeltijd RC-opleiding van Nyenrode Business Universiteit

zet je vol in op je persoonlijke ontwikkeling en leiderschapskwaliteiten. Vraag een persoonlijk gesprek aan voor meer informatie.

[NYENRODE.NL/EMFC](https://nyenrode.nl/emfc)

NEEM VOOR MEER INFORMATIE CONTACT OP MET ONZE PROGRAMMA-ADVISEUR
ELINE DE CROES: CONTROLLING@NYENRODE.NL +31 (0)346 295 747

Kwaliteit in tijden van schaarste

BERRY WAMMES

Berry Wammes is algemeen directeur van de NBA.

In Nederland zijn we gewend aan topkwaliteit. Maar die topkwaliteit, de diploma's, de streefcijfers, kwaliteitscontroles, accreditaties - ze vormen een steeds zwaarder dak dat op steeds minder pilaren rust. Pilaren die dat dak nauwelijks meer kunnen dragen en daar vervolgens ook nog eens een berisping voor krijgen.

Aldus NRC-columniste Rosanne Hertzberger. Ze had het niet over accountants, maar over onderwijzers en verpleegkundigen die gebukt gaan onder stress en uitval. Hertzberger pleitte voor een versoepeling van de kwaliteitseisen: liever een onbevoegde, liefdevolle invaller voor de klas dan de hele klas naar huis.

Het was een column die meerdere beroepsgenoten zal hebben aangesproken. Wordt het voor accountants geen tijd voor versoepeling van de regels? Want schaarste, werkdruk en uitval worden ook in onze sector een steeds groter probleem, zeker omdat het takenpakket de komende jaren alleen nog maar wordt uitgebreid. Nu al kampen volgens ING vier van de tien kantoren met een personeelstekort, en dat tekort is structureel. Als steeds minder mensen steeds meer werk moeten doen, dreigt het accountantsberoep in een spagaat terecht te komen.

Of die spagaat moet leiden tot versoepeling van de kwaliteitsvoorschriften is echter de vraag. Want nog

steeds is er sprake van een kwaliteitsprobleem. We zien dat bij de toetsingen, we zien dat bij de rapportages van de toezichthouder en we zien dat bij pilots die we uitvoeren. Het gaat onmiskenbaar beter dan een paar jaar geleden, maar dat wil niet zeggen dat het goed genoeg is. "Wanneer is het dan wel goed genoeg?", vragen leden regelmatig. De vraag is of het aan ons is om dat te bepalen. Zolang gebruikers, toezichthouders en politiek ontevreden zijn met onze dienstverlening, hebben we een probleem. En zolang dat het geval is moeten we vooral niet morrelen aan onze kwaliteitsvoorschriften.

Verlagen van de kwaliteitseisen is ook niet de oplossing die ING voor ogen heeft. De toekomst ligt volgens de bank vooral in data-gedreven werken: automatiseren, digitaliseren, analyseren en op basis daarvan adviseren. Helaas concludeert ze dat data-analyse bij veel accountantskantoren, vooral de kleinere, nog in de kinderschoenen staat. Schaalvergroting is het sleutelwoord en om dat te realiseren moeten de krachten worden gebundeld. Strategische samenwerking is volgens ING dé oplossing voor kleine kantoren. Tot nu toe ontbreekt vaak de druk tot innoveren - er is immers voldoende werk - maar de krapte op de arbeidsmarkt vormt een nieuwe en noodzakelijke prikkel.

Data-gedreven werken brengt niet alleen voordelen voor het kantoor met

zich mee, maar ook voor de sector. Het rendement van kennisdelen wordt er aanzienlijk mee vergroot. In veel andere sectoren - luchtvaart, banken, automotive, gemeenten, zorg - vindt volop systematische data-uitwisseling plaats, ten behoeve van een beter functionerend geheel.

In de accountancysector staat data-uitwisseling nog op een laag pitje, maar er zijn beloftevolle initiatieven. Zo is de NBA een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van data-uitwisseling in de mkb-praktijk en heeft de Stuurgroep Publiek Belang kennisdeling op het gebied van fraude en continuïteitscasussen (*bad practices* én *good practices*) hoog op de agenda gezet. De eerste resultaten van een collectieve data- en oorzakenanalyse worden nog deze maand gepubliceerd.

De audithervorming die sinds 2014 in gang is gezet, komt daarmee in ander vaarwater. In plaats van het voorstellen en treffen van weer nieuwe maatregelen, meestal in de vorm van wet- en regelgeving, gaat de aandacht steeds meer uit naar het creëren van een lerende cultuur. Waar je kennis deelt en elkaar aanspreekt als het mis gaat. En waar je fouten mag maken, mits je ervan leert. "Beter luisteren naar de vakmensen" hoor je vaak in de zorg en het onderwijs. Dat geldt ook voor accountants. Zo kan het ook, werken aan topkwaliteit. ←

DE KWESTIE

Accountantskantoren kampen met personeelstekorten. Vooral vacatures in de accountancy staan lang open, blijkt uit onderzoek. Ook grote spelers in de markt zijn druk met het werven van nieuwe accountants. Moet het systeem op zijn kop, of valt de schade mee?

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANP / BERLINDA VAN DAM

Zijn er nog accountants te vinden?

In de top tien van moeilijkst te vervullen vacatures staat de registeraccountant op 1, de assistent-accountant in de samenstelpraktijk op 2 en de AA-accountant op nummer 4. Dat meldt vacaturezoekmachine Indeed eind oktober. In 85 procent van de gevallen staat een vacature voor een RA langer dan twee maanden open. Banen waarvoor een erkende opleiding nodig is, maken de vijver waarin werkgevers kunnen vissen kleiner, terwijl werknemers vandaag de dag juist minder snel bereid zijn om van baan te wisselen, luidt de verklaring.

Ook *recruiter* Robert Walters luidt rond dezelfde tijd de noodklok en stelt dat de krappe arbeidsmarkt een “dubbel risico” is voor de big four accountantsorganisaties. Het bureau claimt dat financials meer dan voorheen naar andere bedrijven vertrekken. De piekbelasting die daardoor binnen kantoren ontstaat, zorgt voor nog meer uitstroom; naar kleinere accountantskantoren en naar andere functies buiten de openbare praktijk. De grote kantoren hebben tegelijk meer moeite dan ooit met het vinden van nieuwe financieel professionals, stelt de recruiter.

Controles in de knel

Na de arbeidsmarktspecialisten komt ook ING begin november met berichtgeving over de oplopende vraag naar accountants. Daardoor zou onder meer de wettelijke controle bij niet-beursgenoteerde bedrijven de komende jaren in de knel kunnen komen. Vier op de tien accountantskantoren kampen met personeelstekort, meldt ING met verwijzing naar een recente conjunctuurenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Vooral aan accountants met drie tot vijf jaar ervaring is behoefte. De bank vreest een verder oplopend tekort door lagere instroom van studenten op de accountantsopleiding. Oorzaak: krassen op het imago van de sector, hoge werkdruk en strenge wet- en regelgeving.

Ook ING signaleert de uitstroom van ervaren accountants richting bedrijfsleven, om precies dezelfde redenen. Tegelijk wordt de hoeveelheid werk voor accountants alleen maar meer. Deels door nieuwe werkerreinen zoals niet-financiële informatie, maar ook door de coronapandemie en het vele werk rondom de verantwoording van steungelden. Bovendien groeit het aantal organisaties met een wettelijke controleplicht. Eén van de oplossingen volgens de bank: investeren in data-analyse, zodat slimmer en efficiënter kan worden gewerkt. Dat maakt het werk voor jonge financials ook afwisselender en dus weer aantrekkelijker.

Minder somber

Een rondgang langs de big four door *Accountant* geeft een minder somber beeld. Ja, de arbeidsmarkt voor financials is iets krapper dan anders, maar geen van de grote kantoren worstelt met een te hoge piekbelasting of een uitzonderlijk hoog verloop. Dat het aantal vacatures wat hoger ligt, komt vooral door een toenemende vraag naar diensten die de grote spelers leveren; niet alleen in Nederland, maar wereldwijd. Zo kondigde PwC Global medio dit jaar aan liefst honderdduizend nieuwe medewerkers te gaan werven, onder meer voor diensten op het terrein van duurzaamheid. De Nederlandse PwC-organisatie doet volop mee aan die wereldwijde werving en is “op alle niveaus op zoek naar nieuw talent. Van *young graduates* tot *senior experts* met uiteenlopende profielen”.

EY spreekt het beeld tegen dat hoge piekbelasting door personeelskrapte tot een hoger verloop leidt. Dat blijkt ook niet uit exit interviews. Bovendien daalt het aantal uren dat medewerkers in de assurance-praktijk maken. De uitstroom is niet zozeer naar kleinere

‘We leiden mensen op, er is altijd een aantal dat een ander pad kiest.’

kantoren, maar vooral naar “tech-bedrijven, *scale-ups* en *startups*”. Volgens KPMG is vertrek van medewerkers vaak een combinatie van factoren en heeft de accountancy juist relatief weinig last heeft van krapte op de arbeidsmarkt. Deloitte noemt de arbeidsmarkt “uitdagend”, maar er is een prima instroom. “We leiden mensen op, er is altijd een aantal dat een ander pad kiest. De verloopcijfers zijn het afgelopen jaar niet veranderd ten opzichte van andere jaren.”

Ambtelijk controleurs

Evengoed wordt de berichtgeving van ING opgepikt door de landelijke media. Ook Volkskrantcolumnist Peter de Waard schrijft er medio november over. De opleiding voor accountants “is zo lang en uitputtend dat de huidige generatie Z al op voorhand de handdoek in de ring gooit”, meent hij. “Babyboomers en de generatie X wilden zich nog wel elf jaar lang elke avond in een studeerkamertje opsluiten en zich alle pleziertjes ontzeggen, zeker als een partner de gezinstaken op zich nam. Maar in deze tijd van emancipatie en beroepsmobilititeit is dat even buitenissig als de zondagse kerkgang.” De Waard onderschrijft het imago-probleem van de sector, want accountants zijn “geliefde zondebokken geworden als bedrijfsbestuurders ongelukken begaan”. De columnist ziet twee oplossingen: de wettelijke controles overdragen aan ambtelijk controleurs of afschaffen van de accountantsverklaring. Accountants zonder werk “kunnen dan altijd nog loodgieter of ic-verpleegkundige worden”, stelt de Waard. “Het is niet minder fascinerend en nuttig werk.”

Dat laatste is waar, maar hoogleraar accounting Jan Bouwens ziet de oplossingen van De Waard niet echt zitten. Controles overlaten aan ambtenaren duurt te lang en afschaffen van de accountantsverklaring zal de kwaliteit van verslaggeving geen goed doen. De controleplicht afschaffen kan wellicht wel, mits met handhaving van standaarden. De column van Bouwens op *Accountant.nl* levert een stroom aan reacties op.

Ondertussen jagen bedrijven op big four-talenten, met fraaie arbeidsvoorwaarden en extraatjes van een strijkservice voor overhemden tot een heus datingbureau om drukbezette jonge financials aan de liefde te helpen. Volgens de grote kantoren en kenners van het vak is er niets nieuws onder de zon. Accountantskantoren zijn al veel langer uitstekende opleiders van financieel professionals. “Onze mensen behoren tot de besten, het is logisch dat zij worden benaderd. Maar ook dat is van alle dagen”, stelt EY tegenover dit blad. ←

Accountants van ADR willen hun rug recht houden

In een omgeving van politieke polarisatie en een obsessie met beeldvorming probeert de Auditdienst Rijk (ADR) in haar accountantscontrole dicht bij de feiten te blijven. "We accepteren van niemand instructies."

TEKST LIEUWE KOOPMANS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Saaï is het de laatste paar jaar zeker niet bij de ADR. De bijna zeshonderd auditors van de rijksoverheid, die officieel ressorteren onder het ministerie van Financiën, waren betrokken bij audits op een aantal gevoelige en in het oog springende dossiers. Zo leverde de ADR onder meer belangrijke input voor het rapport van de commissie-Donner over de kinderopvangtoeslag en onderzocht ze afgelopen jaar het functioneren van de Belastingdienst als geheel. Ook zogeheten ‘grote projecten’ als het aanschafproces van de *Joint Strike Fighter* en, meer recent, de vervanging van Nederlandse onderzeeërs, volgt de auditdienst op de voet. En uiteraard staan ook de enorme uitgaven die zijn gerelateerd aan de corona-epidemie op het netvlies van de ADR; zowel de medische als de sociaaleconomische geldstromen.

“Wij controleren of de gepresenteerde cijfers betrouwbaar zijn en of de interne financiële en operationele huishouding op orde is”, betoogt Adrie Kerkvliet, inmiddels zes jaar werkzaam bij de ADR waarvan de laatste drie jaar als algemeen directeur. Het gaat dan uiteraard niet alleen om zaken waar mogelijk ophef of gedoe om heen hangt, maar ook om de ‘reguliere’ jaarlijkse verantwoording van ministeries en de audits op EU-subsidiegelden. De ADR geeft daar de controleverklaring bij af. Daarnaast zijn er tal van onderwerpen waar de ADR wordt gevraagd om onderzoek naar te doen. Met name IT en de rol van cultuur en gedrag bij verandertrajecten staan wat dat betreft hoog op het lijstje, aldus Kerkvliet.

Dilemma's door openbaarheid

Een belangrijk aspect aan het onderzoekswerk van de ADR is, dat ministeries sinds 2016 de rapporten van de auditdienst verplicht actief openbaar maken. Dat ging niet zonder slag of stoot, blikt Kerkvliet terug. “Er was vooral in het begin veel weerstand tegen bij ministeries.” Maar behalve op ministeries, die met name bij gevoelige dossiers bang zijn voor

negatieve beeldvorming, heeft deze publicatieverplichting ook impact op de ADR zelf. “We krijgen af en toe opmerkingen of we bepaalde zinnen niet anders kunnen formuleren en of bepaalde onderzoeken wel nodig zijn”, legt Avinash Nandram, lid van het managementteam van ADR, uit.

Dat zorgt voor dilemma's over je controlewaarden, aldus Nandram. “Bij het onderzoek naar de kinderopvangtoeslagaffaire constateerden we bijvoorbeeld dat de informatiehuishouding bij de Belastingdienst niet op orde was. Het desbetreffende onderdeel van de Belastingdienst vond dat dit buiten de ‘scope van het onderzoek viel’, maar wij vonden het juist een onderdeel van het probleem.”

‘We krijgen af en toe opmerkingen of we bepaalde zinnen niet anders kunnen formuleren en of bepaalde onderzoeken wel nodig zijn.’

AUDITDIENST RIJK EN ALGEMENE REKENKAMER: WAT ZIJN DE VERSCHILLEN?

De Auditdienst Rijk is de onafhankelijke interne auditor van de rijksoverheid. De ADR werkt voor elk ministerie afzonderlijk en rapporteert uitsluitend aan de politieke en ambtelijke leiding van de ministeries. Voor alle departementen en begrotingsfondsen brengt de ADR rapporten met een controleverklaring uit bij de jaarverslagen. Dit is hun wettelijke taak, op grond van de Comptabiliteitswet en het Besluit ADR.

De Algemene Rekenkamer is een Hoog College van Staat. Zij controleert de inkomsten en uitgaven van de rijksoverheid en rapporteert aan het parlement over dit jaarlijkse verantwoordingsonderzoek. Ook keurt de AR de Rijksrekening goed. Mede op basis van dit onderzoek besluit het parlement of het décharge verleent aan de ministers. Verder doet de AR onderzoek naar de kosten en effecten van overheidsbeleid. De AR doet haar werk op basis van de Grondwet en de Comptabiliteitswet.

De Auditdienst Rijk werkt als een accountantsafdeling op basis van NBA-controle- en kwaliteitsstandaarden. In de directie zitten verplicht registeraccountants. De Algemene Rekenkamer maakt voor haar oordeelsvorming over de departementale jaarverslagen gebruik van de werkzaamheden van de ADR. Beide instellingen werken daarvoor intensief samen. De Algemene Rekenkamer bepaalt zelfstandig welke onderwerpen ze, buiten het jaarlijkse verantwoordingsonderzoek, onderzoekt. De Auditdienst Rijk voert, naast de wettelijke taak, onderzoeken uit op verzoek van ministeries; de zogeheten ‘vraaggestuurde onderzoeken’. Ook verricht de ADR EU-controles voor de Europese Commissie.

Volkomen onafhankelijk

Kern van de zaak is dat accountants van de ADR volkomen onafhankelijk hun werk moeten kunnen doen, vindt Kerkvliet. “Wij hoeven instructies vanuit ministeries niet te accepteren. Dat betekent dat je als accountant je rug recht moet houden wanneer dergelijke discussies zich aandienen.” Bij nieuwe sollicitanten wordt dit punt ook nadrukkelijk aan de orde gesteld, vult Nandram aan. “We vragen dan: hoe zou jij met zo’n casus omgaan?”

Een goed intern kwaliteitsstelsel houdt de ADR volgens Kerkvliet op koers. “Net als bij veel commerciële controleopdrachten, geldt bij ons ook de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB), waarbij een

auditor buiten het controleteam een *review* doet en bijvoorbeeld een concept- en eindrapport naast elkaar legt om eventuele opvallende wijzigingen te checken.” Ook wordt met een interne kwaliteitstoetsing steekproefsgewijs bekeken of de eigen kwaliteitsnormen zijn nageleefd. Daarnaast is het werk van de ADR onderworpen aan externe toetsingen door het Samenwerkingsverband Kwaliteit Overheidsauditors (KOA), dat door de NBA is geaccrediteerd.

Meedenken over beleid

De onafhankelijke positie van de ADR staat een goed gesprek met een ministerie echter niet in de weg. Kerkvliet: “Regelmatig krijgen we van ministeries het verzoek om ‘eens mee te denken’ over het vormgeven van nieuw beleid. Meedenken vinden we prima, meehelpen niet.” De ADR heeft daarin zeker een toegevoegde waarde, stelt hij. “We kunnen dan al vroeg op bepaalde risico’s wijzen. Ook kunnen we op die manier goede voorbeelden bij een ministerie of agentschap aanbevelen bij een ander departement. Omdat we de gehele Rijksdienst bedienen, kunnen we over de departementale schotten heen kijken.”

Als voorbeeld geeft Kerkvliet de opzet van de NOW-regeling door het ministerie van SZW. “Uitgangspunt van de regeling moest zijn dat het geen bureaucratisch doolhof zou moeten zijn en dat de voorschotten snel op de juiste plek moesten komen, om zo banen te redden. Wij hebben gewezen op subsidieregelingen bij andere ministeries, waar aan kleine bedrijven geen onrealistische eisen worden gesteld.” De ADR wees bij de invoering van de NOW echter ook meteen op het risico van massale en snelle bevoorschotting, benadrukt Kerkvliet. “Dat risico komt op het moment van afrekenen. Als bedrijven moeten terugbetalen, gaat er een aantal failliet met de nodige ophef als gevolg. We stelden aan SZW voor om hier de UWV-methode te gebruiken: doe de grote bulk zoveel mogelijk automatisch, filter de bijzondere gevallen eruit en behandel die handmatig.” →

Belastingdienst

Met fiscale controle Nederland financieel gezond houden. **Dát doen wij.**

Ons land financieel gezond houden. Dat is complex en uitdagend werk. Controleren of iedereen voldoende afdraagt, fraude voorkomen; het is teamwork voor specialisten – controlemedewerkers én registeraccountants. Van die samenwerking blijf je zelf ook leren. Oók als je vakinhoudelijk al ervaren bent. Tijd om bij te dragen aan iets voor ons allemaal? Ontdek wat jij kan doen.

werken.belastingdienst.nl

‘We hebben geen zekerheid of het lukt om de gemaakte fouten bij VWS te herstellen.’

Kritisch op corona-financiën VWS

Bij een ander ‘corona-departement’, VWS, heeft de ADR in haar rapportages inmiddels een paar stevige piketpaaltjes geslagen. Kerkvliet: “Hoewel je rekening moet houden met de dramatische context waren er veel zaken gewoon niet goed geadministreerd bij het ministerie. Denk aan de spoedinkopen en de bijbehorende leveringsbewijzen. Over een deel van de medische corona-uitgaven konden we daarom geen uitspraak doen en konden we over 2020 geen goedkeurende verklaring afgeven.”

Dit jaar ziet het er administratief beter uit, signaleert de ADR-directeur. “Bij de top van VWS is nu het bewustzijn dat de boel op orde moet komen. De financiële afdeling, die echt te klein was, wordt inmiddels versterkt.” Toch is Kerkvliet nog niet overtuigd of een goedkeurende verklaring er nu wel inzigt. “We hebben geen zekerheid of het lukt om de gemaakte fouten te herstellen. Daarnaast zijn ook dit jaar weer heel veel uitgaven gedaan waarnaar we kritisch moeten kijken, zoals aan de vaccins en de testlabs.”

VEEL AUDITS IN OPDRACHT VAN DEFENSIE

Een opmerkelijk groot deel van de ‘vraaggestuurde onderzoeken’ komt voor rekening van het ministerie van Defensie. Voor een deel is dat een erfenis uit het verleden, licht Adrie Kerkvliet toe. “De voormalige auditafdeling van het Defensie-departement was relatief groot en had destijds veel vraaggestuurde onderzoeken. Bij de totstandkoming van de ADR in 2012 kwamen de medewerkers en hun controleuren mee.”

Daarnaast vallen investeringen van het ministerie regelmatig onder de noemer ‘grote projecten’. Dat is meestal een wens van de Tweede Kamer, stelt Kerkvliet. “Dit zijn investeringen waarmee grote bedragen zijn gemoeid en de risico’s potentieel hoog zijn. Het parlement wil het aanschaftraject op de voet volgen en wij stellen hiervoor regelmatig rapporten op.” Bekende voorbeelden zijn de aankoop van de JSF en de vervanging van onderzeeboten.

Bij de vraaggestuurde onderzoeken vanuit Defensie is ook veel aandacht voor *contract auditing*. Kerkvliet: “Niet zelden is bij productie van defensiematerieel sprake van een monopolist. Om te voorkomen dat Defensie daardoor niet veel te veel betaalt, doen wij bij de producent boekenonderzoek. Zo kan Defensie bepalen dat de verkoopprijs niet te ver van de kostprijs ligt.”

Adrie Kerkvliet (1967) is sinds 2018 algemeen directeur van de Auditdienst Rijk (ADR), waar hij werkt sinds 2015. Hij volgde opleidingen tot registeraccountant en EDP-auditor. Eerder werkte hij bij Moret & Limperg, SenterNovem, Octrooi-centrum Nederland en de ministeries van EZ en BZK. Naast zijn rol bij de ADR is hij lid van het stakeholdersforum van de NBA en ook lid curatorium accountantsopleiding en IT-auditopleiding VU.

Avinash Nandram (1984) werkt sinds 2012 bij de Auditdienst Rijk (ADR) en is daar sectormanager EU en sinds dit jaar MT-lid. Hij studeerde fiscale economie en fiscaal recht aan de UvA en voltooide de RA-opleiding aan de VU. Eerder werkte hij bij PwC en het ministerie van I&M. Naast zijn werk bij de ADR is hij lid van de ESG-werkgroep van de NBA.

IT-risico’s in beeld

Verder is de kwaliteit van ICT-systemen bij ministeries en agentschappen voor de ADR een speerpunt. Er zit in elk controleteam ook een *lead-IT-auditor*, die moet bewaken of de IT-elementen voldoende in het controleplan aan bod komen, aldus Nandram. “Cybersecurity is dan natuurlijk een belangrijk punt. We zien dat dit bij de ministeries goed op de radar staat, hoewel er nog veel moet gebeuren. Vooral in het gedrag van individuele medewerkers is winst te boeken: zijn ze bijvoorbeeld alert genoeg op *phishing mails*?” Verder kijkt de ADR intensief naar gegevensoverdracht tussen verschillende systemen, betoogt Nandram. “Daar zitten echt risico’s, zowel voor de burger als voor de betrokken instelling. In de strafrechtketen zie je dat politie, OM en rechtspraak met afzonderlijke systemen werken. Als daar wat misgaat met gegevensoverdracht kan dat forse consequenties hebben.”

Tegelijkertijd gebruiken we ICT ook als *tool*, benadrukt Kerkvliet. “We doen nu veel met data-analyse, inmiddels lopen er bij de ADR zo’n dertig data-analisten rond. Dat zijn doorgaans geen RA’s of RE’s en zij kunnen vanuit een ander perspectief de audit innoveren.” Onder meer bij de controle op de studiefinanciering is al grootschalig data-analyse ingezet, aldus Kerkvliet. “Voor de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) heeft dat een grote toegevoegde waarde. Je kunt in minder tijd meer zeggen over enorm veel gegevens.” ←

SWING MET SULTAN

De verandering van uw strategie vraagt om een ander CRM-platform dan de traditionele aanbieders van CRM-software in uw branche. De bestaande CRM-applicaties die de huidige accountantsmarkt domineren sluiten niet of onvoldoende aan op veranderingen. Dit heeft er mede toe geleid dat Sultan CRM samen met accountants haar CRM-oplossing verder heeft doorontwikkeld voor uw branche.

DE VOORDELEN VAN SULTAN CRM

HET CRM DEEL ZORGT ERVOOR DAT;

- Uw klantactiviteiten worden gemeten
- U inzicht krijgt in uw verkoopkansen en de realisatie hiervan.
- U in actieve koppelingen naar leveranciers van data wordt voorzien zoals bijvoorbeeld Company Info.
- U een duidelijk inzicht krijgt in het proces van suspect/prospect naar klant.
- U rollen kunt implementeren, niet alleen op afdelingsniveau maar ook op basis van teams.

DOCUMENT MANAGEMENT SOLUTIONS

M-Files® beheert uw documenten op basis van metadata en laat u moeiteloos werken via document templates, geavanceerde workflows, e-signing en een outlook integratie. Eén ingang naar alle informatie, zonder migratie ongeacht waar ze zich bevinden. Met Intelligent Metadata Layer (IML) kunt u informatie en documenten uit bijna elk denkbaar systeem openen, bewerken en synchroniseren. Op elk apparaat, elk scherm, zelfs zonder internetverbinding.

DE UREN/PROJECTEN MODULE ZORGT VOOR;

- Het terugbrengen van de kans op fouten.
- Het tevens "lean" maken van de processen door te werken met projecten waarin het DNA is gedefinieerd.
- Inzichtelijk maken van ingeplande uren naast gebudgetteerde uren en de werkelijke uren.
- Inzicht in de werkvoorraad.
- Het inzichtelijk maken van de ingeplande uren vanuit een kalender
- Door een project te activeren of af te sluiten worden alleen die uren geboekt die werkelijk op het project mogen worden geboekt.
- Digitale facturering.

COMPLIANCY

De compliance module zorgt voor inzicht in de status van wettelijke controles, inzicht in het risicoprofiel van de klant. Voorts maakt het dossier in OKB (opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling) zichtbaar.

MET SLIMME KOPPELINGEN

Sultan CRM is een open systeem en luistert naar uw belangrijkste applicaties. Zo kunt u systemen koppelen zonder uw bedrijfsprocessen opnieuw te moeten inrichten.

Met Sultan CRM wordt u het accountantskantoor van de toekomst.

SWING: VRAAG EEN DEMO AAN!

Maak een afspraak met Jos Nijsen op +31 6 12 99 88 97, of bezoek onze website sultancrm.nl voor het aanvraagformulier.

Kamerlingh Onnesweg 2 - 3316 GL Dordrecht - Tel: 085 - 303 81 71

Openbaar aanklager?

Om de controlerend accountant al dan niet vrij te pleiten voor de fraude bij Pels Rijcken, zou een onderzoek door een openbare tuchtrechtsaanklager uitkomst kunnen bieden.

In 2002 pleitte de Parlementaire Enquête Commissie Bouwnijverheid (PEC) al voor “een soort ‘openbaar aanklager’ voor het accountantsberoep”. De accountantsorganisaties en de beroepsorganisatie sporen mogelijke misstanden niet actief op. De openbaar aanklager zou naar meer moeten kijken dan alleen controles van beursgenoteerde ondernemingen. De aanklager zou een onderzoeksbureau moeten krijgen met zelfstandige onderzoeksbevoegdheden, zoals een inzage-recht in accountantsdossiers. “Hij zou daarnaast de mogelijkheid kunnen krijgen een vooronderzoek te doen als het gaat om tuchtklachten. Op instigatie van de beroepsorganisatie, klagers of eigenstandig.”

Integriteitsschendingen

Tien jaar na de suggestie van de PEC verschijnt in mei 2012 op Accountant.nl een bericht, waarin de NBA schrijft dat zij haar handhavingsrol “uiterst serieus” neemt en acties inventariseert die deze rol nóg effectiever kunnen maken. Of de functie van aanklager zo wordt ingevuld als de critici voor ogen staat, kan de NBA moeilijk beoordelen. “Maar gelet op het beoogde resultaat en de kaders van de wet maken we onze actieve handhavingsrol waar.” Het kan altijd nóg optimaler. Zo pleiten voorzitter Michiel Werkhoven van de Accountantskamer en LIO-voorzitter Ingrid Doerga acht maanden later voor een openbaar aanklager, omdat tuchtzaken over interne en overheids-accountants uitblijven. Anno 2021 nog steeds trouwens.

In het najaar van 2020 begint compliance-adviseur Arnout van Kempen een *frapper-toujours*-campagne. Een apart instituut zou actief op zoek moeten gaan naar misslagen en integriteitsschendingen. “Die rol past bij het publiek belang”, licht hij desgevraagd toe. Van Kempen krijgt bijval van René Vromans (AREP), die reageert op een tuchtrechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven over een accountant-administratieconsulent die de directeur van een zorg-instelling helpt de WNT-norm te ontduiken. De accountant krijgt een half jaar cel en tekent daartegen hoger beroep aan. De strafzaak loopt nog als de Accountantskamer de tuchtklacht van het OM tegen de accountant behandelt. Uit angst belastende informatie te leveren voor de strafzaak verweert de AA zich niet in de tuchtzaak. In hoger beroep zegt het OM toe de uitspraak van de Accountantskamer niet in het strafdossier te stoppen.

College van Beroep voor het bedrijfsleven

19/1202

Maatregel: terugverwijzing

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:857

Accountantskamer

15/361 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats:

ECLI:NL:TACKN:2015:123

Het college bepaalt daarop dat de Accountantskamer de zaak opnieuw moet behandelen. De zaak doet Vromans denken aan een accountant die geen pensioenpremies voor zijn werknemers heeft betaald, die geen loonheffing en ob heeft afgedragen, wiens kantoor failliet is gegaan, maar die nog steeds werkt als accountant. Omdat de NBA de accountant niet aanpakt, heeft Vromans zijn hoop gevestigd op de openbare aanklager.

Volgens Ron Dohmen van de Belastingdienst/FIOD - als gemachtigde tien jaar betrokken bij tuchtprocedures die het Openbaar Ministerie aanspande tegen accountants - blijven er niet zo heel veel zaken liggen. Aan de andere kant vindt hij dat zo'n apart instituut actief op zoek zou moeten gaan naar schendingen van de VGBA. De beroepsgroep moet dat instituut voldoende toerusten, maar dat instituut moet niet het alleenrecht krijgen om klachten in te dienen, zoals in het bankentuchtrecht gebeurt.

OTA

De klacht van de NBA tegen de cfo van Vestia in 2015 is één van de weinige zaken, waarin het gebrek aan een goed toegerust aanklaaginstituut valt af te zien. Fraudes als bij Pels Rijcken, die vragen oproepen over de rol van de accountant, komen gelukkig niet zo heel vaak voor. Maar pas bij een actief opsporings- en vervolgingsbeleid zal blijken of er niet meer zaken aan de tuchtrechter zouden moeten worden voorgelegd. Zo weten we niet of er terecht nooit wordt geklaagd over interne en overheidsaccountants. Kortom, een beroepsgroep die haar publieke verantwoordelijkheid serieus neemt, moet haar actieve handhavingsrol waarmaken.

Dus op woensdag 4 mei 2022 opent de Openbare Tuchtrecht Aanklager (OTA) haar deuren in Amersfoort-Noord, halverwege Amsterdam-Zwolle. Dat is exact tien jaar na de in 2012 gesuggereerde daadkracht en twee decennia na de oproep van de Parlementaire Enquête Commissie. ←

‘Het lerende beroep is
de rode draad gebleven
in al die jaren.’

FRANS VAN SCHAIK

Na een dienstverband van 37 jaar bij NOvAA en NBA, waarvan vijftien jaar als bestuurssecretaris, stopt Frans van Schaik op 1 januari 2022 met werken. "Ik heb twee keer een fusiepoging tussen NOvAA en NIVRA meegemaakt. De eerste keer mislukte, omdat de besturen te ver voor de muziek uitliepen. De tweede keer lukte, omdat de fusie in feite het sluitstuk was van een samenwerking tussen RA's en AA's die al op de werkvloer bestond."

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

A *A-accountant, register-accountant of geen van beide?*
"Ik ben beide. In 1981 ben ik op 25-jarige leeftijd begonnen als assistent-accountant bij De Tombe Melse in Rotterdam, een van de rechtsvoorgangers in Nederland van Deloitte. In 1984 veranderde het jaarrekeningenrecht. Voor Tombe Melse was ik betrokken bij het maken van een brochure hierover. Dat vond ik eigenlijk veel leuker dan als assistent-accountant werken. Dus toen de NOvAA een vacature voor medewerker Vaktechniek had, heb ik gesolliciteerd. Uiteindelijk ben ik in 2006 secretaris van het bestuur van de NOvAA geworden en na de fusie van het NBA-bestuur."

37 jaar in dienst, waarvan vijftien jaar secretaris. Wat is er veranderd?
"Het beroep én het bestuur van de beroepsorganisatie zijn sterk geprofessionaliseerd. Verder staat het beroep de laatste jaren steeds meer in de aandacht van de

samenleving. Maar er is ook iets niet veranderd: de zorg voor een zo hoog mogelijke kwaliteit van het vak. Het lerende beroep is de rode draad gebleven in al die jaren. En voor de rest was het *never a dull moment.*"

Is er nog een verdeelsleutel tussen RA's en AA's binnen het bestuur?
"Nee, het gaat tegenwoordig om de competenties, niet of iemand RA of AA is. Er zit nu ook iemand in het bestuur die geen accountant is: Christel Deckers. En het bestuur heeft Kris Douma als kandidaat voor het voorzitterschap voorgedragen, ook geen accountant."

Opmerkelijk: je speelt didgeridoo.
"Toen ik veertig werd, bracht ik mijn vakantie door in Australië. Daar leerde ik de didgeridoo kennen, het instrument van de Aboriginals. Het is een uitgeholde boomstam, een soort trompet. Aan de ene kant blaas je erin, aan de andere komt er een bromtoon uit. Het is een hele basale toon. Dat ontspant. Terwijl je blaast moet je tegelijk reservecapaciteit aan lucht opbouwen: circulair ademen, zodat het geluid blijft doorgaan. Ik heb er les in gehad."

En je doet aan snowboarden.
"Deed, ik ben ermee gestopt. Maar ik vond het geweldig. Je zweeft over de sneeuw, van links naar rechts. Ik ben ook een keer van de Euromast getokkeld. Dan ga je langs een schuine draad in sneltreinvaart naar beneden. Mariniers doen dat ook. Halverwege de Euromast heb je een breed terras. Daarvan was een schuine draad naar beneden gespannen. Het meest enge was toen ik over de rand van het terras moest stappen."

Wat ga je doen na je pensioen?
"Dan ga ik mijn vrouw meer gezelschap houden. Zij woont namelijk in België. Nu ik binnenkort meer vrije tijd heb, wordt het samenzijn een stuk makkelijker. Verder heb ik hobby's genoeg om mezelf bezig te houden." ←

CV

Frans van Schaik (66) werkte van 1981 tot 1984 als assistent-accountant bij De Tombe Melse in Rotterdam. In 1984 stapte hij over naar de NOvAA, waar hij beleidsmedewerker Vaktechniek werd en in 1993 hoofd van de afdeling Vaktechniek. In 2006 volgde zijn benoeming tot secretaris van het NOvAA-bestuur en later van het NBA-bestuur. Ook was hij van 2012 tot 2020 directeur van NEMACC, het kennisinstituut voor de mkb-accountant.

Zes werkgroepen moeten vanuit de 'Veranderagenda Audit' een impuls geven aan duurzame kwaliteitsverbetering van de accountantscontrole. Inmiddels komen ze op stoom. "Het doel is kwaliteitsverbetering te verankeren voor alle volgende generaties accountants."

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL BEELD SHUTTERSTOCK EN MICHEL TER WOLBEEK

Werkgroepen verankeren duurzame kwaliteitsverbetering

Het is september 2014: De accountantssector publiceert het rapport 'In het Publiek Belang', met 53 maatregelen die kwaliteit, gedrag en cultuur in de controlepraktijk naar een hoger niveau moeten tillen. Een onafhankelijke Monitoring Commissie Accountancy (MCA) wordt ingesteld, die na vijf jaar het eindrapport 'Spiegel voor de Accountancysector' aflevert. In 2019 doet ook de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) onderzoek, met als resultaat het eindrapport 'Vertrouwen op Controle', dat eind januari 2020 verschijnt. Beide rapporten en tussenrapporten concluderen dat de sector stappen heeft gemaakt sinds 2014. Ook de AFM ziet positieve ontwikkelingen en een sector die zich daadwerkelijk verder wil verbeteren. Maar de rapporten van de MCA en de CTA zetten de sector ook aan "tot een scherpere kwaliteitsbesef", aldus de NBA. De overheid benoemt twee Kwartiermakers Toekomst Accountancysector, die verdere

verbetering van de auditkwaliteit aanjagen, de samenhang daarvan bewaken, enkele zaken verder laten onderzoeken en de voortgang van maatregelen monitoren. De Stuurgroep Publiek Belang, een samenwerking tussen de NBA, SRA en verschillende accountantsorganisaties, heeft in het kader van de ontwikkelingen een nieuwe verbeteragenda voor de periode 2021-2023 opgezet, onderverdeeld in zes thema's onder de vlag 'Veranderagenda Audit': Fraude, Continuïteit, Vernieuwing van de audit, Dashboard Accountancy, Kwaliteitsgerichte cultuur, en een Platform niet-oob. De activiteiten van de werkgroepen worden maandelijks met de kwartiermakers gedeeld. Daarnaast is er het NBA Stakeholderforum en een door de kwartiermakers ingestelde 'expertgroep', die fungeren als *challenger* van de Stuurgroep Publiek Belang en de projectgroepen. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies op proces, voortgang en uitkomsten van de projecten.

Op volle toeren

NBA-directeur Berry Wammes legt uit dat de gekozen opzet met zes thema's en corresponderende werkgroepen inmiddels zijn vruchten afwerpt. "Alle werkgroepen draaien nu op volle toeren en dat levert veel inzichten op. De insteek is dat de sector praktische, uitvoerbare adviezen krijgt, inzichten die de kans op fouten minimaliseren. Daarnaast moeten die inzichten en de verbeterinspanningen worden verankerd in de sector, zodat de kwaliteit van controles voortdurend verbetert.

We kijken als beroep in eerste instantie naar onze eigen prestaties. De stuurgroep heeft daarnaast de werkgroepen de opdracht gegeven om in de activiteiten de hele keten van ondernemingen, aandeelhouders en andere stakeholders die gebruikmaken van gecontroleerde informatie te betrekken, zodat de veranderingen tot het gewenste maatschappelijk effect leiden." →

'De insteek is dat de sector praktische, uitvoerbare adviezen krijgt, inzichten die de kans op fouten minimaliseren.'

GOVERNANCE

De Stuurgroep Publiek Belang is een samenwerkingsverband van kantoren, SRA en NBA. Binnen de stuurgroep zijn zes werkgroepen actief om plannen verder vorm te geven en stappen te zetten voor de vernieuwing van de audit.

In de werkgroepen zitten accountants van diverse kantoren, maar ook niet-accountants. Om de blik van buiten te krijgen worden het proces en de uitkomsten van de werkgroepen voorgelegd aan het NBA-Stakeholdersforum. De stuurgroep zelf bestaat uit de auditbestuurders van de oob-kantoren, één niet-oob-kantoor, de SRA en de NBA. De NBA-leden (voorzitter en directeur) vertegenwoordigen het NBA-bestuur, dat nadrukkelijk haar eigen bevoegdheden blijft houden ten aanzien van de haar toegewezen wettelijke taken. Daarnaast hebben de Kwartiermakers Toekomst Accountancysector een opdracht met betrekking tot de thema's 'Fraude' en 'Continuïteit', vanuit de minister van Financiën. De kwartiermakers monitoren de werkzaamheden van de werkgroepen Fraude en Continuïteit via een door hen aangewezen college van vijf, de 'Expertgroep'. Meer informatie over de activiteiten en samenstelling van de stuurgroep is te vinden via nba.nl onder 'veranderagenda audit'.

Een concreet voorbeeld is de Continuïteitsgids, eind september uitgebracht door de werkgroep Continuïteit. Die gids licht toe welke stappen accountants en hun organisaties zetten op het gebied van continuïteit en wat de huidige manier van werken samen. Daarnaast moet de gids een basis vormen voor gesprekken met beroepsgenoten en stakeholders over wat van een accountant kan worden verwacht.

"De Continuïteitsgids is de start van een reeks van activiteiten en geeft een overzichtelijk beeld van wat er aan wet- en regelgeving is rondom het onderwerp continuïteit voor accountants", aldus Wammes. "Dat helpt het onderwerp *top of mind* te maken bij accountants en het gesprek aan te gaan met de klant over het thema. Met deze gids geven we de accountant extra gereedschap om het werk op dit vlak te optimaliseren."

De werkgroep Continuïteit heeft ook een uitgebreide data- en oorzakenanalyse verricht, om inzicht te krijgen in factoren die een rol spelen bij het adequaat en tijdig herkennen van faillissementen. Op basis hiervan is inzicht verkregen in de achterliggende oorzaken van tekortschietende accountantscontroles. "Het is een onderwerp waar we echt moeten laten zien dat we het verschil maken. Dat geldt ook voor het thema Fraude. We zijn het aan de

maatschappij verplicht om tot de bodem te gaan en voortdurend te onderzoeken wat we beter kunnen doen op thema's als cultuur, fraude of discontinuïteit. En als er bijvoorbeeld sprake is van fraude of een faillissement, hoe we met zijn allen kunnen leren van cases waarbij het mis ging", zegt Wammes. De werkgroep Continuïteit zal in december de resultaten van haar onderzoek publiek maken.

Kruisbestuiving

De NBA-directeur legt uit dat de werkgroepen niet los opereren, maar dat er ook kruisbestuiving is. Zo kijkt bijvoorbeeld de werkgroep 'Vernieuwing van de Audit' naar de fundamentele principes van de audit en stelt die ter discussie. Wammes: "Deze werkgroep heeft communicatie hoog op haar agenda gezet. De samenleving verwacht een accountant die helder en transparant communiceert en die tijdig signalen afgeeft. Dat is ook het uitgangspunt van deze werkgroep. Maar vertrouwelijkheid is ook een waardevol principe en dat levert spanning op." Ook deze werkgroep komt op afzienbare termijn met voorstellen. De werkgroep Kwaliteitsgerichte Cultuur werkt aan bouwstenen die de cultuur in de sector naar een hoger plan moeten brengen: bepalende elementen voor een kwaliteitsgerichte cultuur. Om die te kunnen monitoren

‘We zijn het aan de maatschappij verplicht om tot de bodem te gaan en voortdurend te onderzoeken wat we beter kunnen doen op thema’s als cultuur, fraude of discontinuïteit.’

BROCHURE: RAPPORTEREN OVER FRAUDE EN CONTINUÏTEIT

Accountants zijn vanaf het controlejaar 2022 verplicht in hun controleverklaring te rapporteren over hun werkzaamheden op het gebied van fraude en continuïteit.

Om klanten tijdig te informeren en nu alvast het gesprek aan te kunnen gaan, wordt in een brochure meer verteld over het hoe en waarom. Naast een toelichting op komende veranderingen en de gevolgen voor de klant biedt de brochure een handige leidraad voor accountants om het gesprek met hun klant aan te gaan. De brochure *Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening* is als pdf beschikbaar via nba.nl.

‘Wen er maar aan dat de verandering niet stopt, onze omgeving blijft zich in rap tempo ontwikkelen.’

werkt de werkgroep aan een verplichte periodieke cultuurmeting. Die meting moet uniform worden, zodat de data van alle kantoren goed kunnen worden vergeleken en een continue verbetering van de werkcultuur mogelijk wordt. “Deze werkgroep is divers samengesteld, qua leeftijd en werkkring, maar ook qua expertise. Dus niet alleen accountants maar ook gedragsdeskundigen”, benadrukt Wammes. Hij wijst er ook op dat de inzichten die voortkomen uit de Verbeteragenda niet alleen voorbehouden zijn aan het ‘oob-segment’, de zes accountantsorganisaties met AFM-vergunning voor de controle van organisaties van openbaar belang. “Een van de werkgroepen is het Platform niet-oob. Dat platform is verantwoordelijk voor het maken van een passende verbeteragenda voor dit segment, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de diversiteit van de niet-oob-accountantsorganisaties en de proportionaliteit van de maatregelen. Het Platform niet-oob ontwikkelt een eigen agenda, die aansluit bij de activiteiten van de kwartiermakers, de AFM en het ministerie van Financiën.”

Blijvend en niet vrijblijvend

De sector moet er volgens Wammes aan wennen dat de verbeterprocessen blijvend zijn. “Wen er maar aan dat de verandering niet stopt, onze omgeving blijft zich in rap tempo ontwikkelen. Dat vereist ook een permanente dialoog met stakeholders, waarmee we steeds meer zij aan zij opereren. Je zult ook steeds meer externe stakeholders in onze commissies en werkgroepen zien. Daarnaast raakt de vrijblijvendheid er steeds meer van af. Iedereen ziet wat we doen en ieder kantoor wordt aangesproken op gedrag en prestaties. De kunst is vervolgens om niet te vervallen in richtlijnen en verordeningen, maar een omgeving creëren waarin we gezamenlijk kennis delen en elkaar aanspreken op gedrag en prestaties.” ←

IN BEELD

Portret van een opmerkelijke accountant

TEKST HENK VLAMING BEELD CHRISTIAN KEYSERS

Kavita Nandram

Als kind was Kavita Nandram zich al bewust van haar maatschappelijke bewogenheid. Toen al wilde ze professor worden, om bij te dragen aan de maatschappij. Haar honger naar kennis en inzicht hierover was zo groot dat ze zowel de master finance als de master accountancy en control afrondde, waarna ze verder ging met de postmaster accountancy en registeraccountant werd.

Meer dan welke financiële professional ziet de accountant wat er gebeurt in het hart van een onderneming, zo verklaart ze haar voorliefde voor de accountancy. Haar fascinatie voor de meetbaarheid van de impact is zo groot dat ze haar promotieonderzoek wijdt aan niet-financiële verslaggeving.

Bij PwC groeide ze door naar de functie van manager Audit & Assurance. Drie jaar geleden ging ze op *secondment* naar de Autoriteit Financiële Markten, omdat ze de kwaliteit van de accountancy verder wil brengen. Bij de AFM is ze tot eind 2021 als toezichthouder op de afdeling Kwaliteit accountantscontrole en verslaggeving vooral werkzaam op het gebied van niet-financiële verslaggeving.

Ze droomt ervan om bedrijven te helpen met het rapporteren van hun maatschappelijke impact. Haar overtuiging is dat financiële rapportages weinig zeggen over ecologische en sociale impact van bedrijven. Dat terwijl de vraag naar meetbare impact steeds groter wordt. Het wordt volgens haar nog een uitdaging voor bedrijven om die impact aan te tonen. Om dat goed te kunnen, moeten ze hun interne bedrijfsvoering aanpassen. Maar Kavita weet zeker dat dit loont.

Het resultaat informeert niet alleen de externe stakeholder, het is ook van toegevoegde waarde voor de sturing van de eigen organisatie. Gekscherend vergelijken haar collega's haar wel eens met Greta Thunberg, vanwege haar maatschappelijke gedrevenheid. "Een klimaatactivist ben ik niet", zegt Kavita. "Maar ik wil wel iets teweegbrengen, iets bijdragen aan onze samenleving." ←

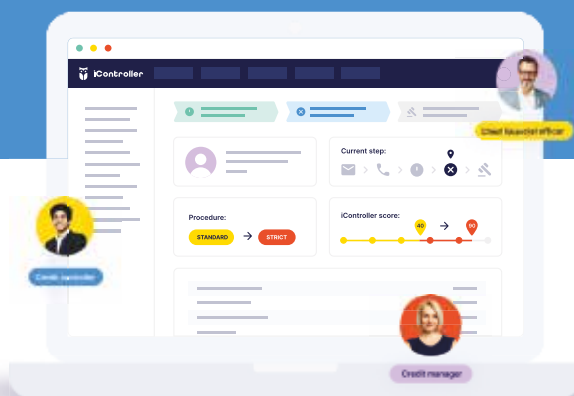
Lees het interview met Kavita Nandram op [Accountant.nl](https://www.accountant.nl).

**‘Ik wil iets teweeegbrengen,
iets bijdragen aan onze
samenleving.’**

Wat als... je meer tijd kon creëren voor adviesverlening?

Accounting is een beroep dat in sneltempo transformeert. Cloudbased werken en digitalisering zijn het nieuwe normaal. Het maakt de automatisering van tijdrovende, manuele processen en repetitieve taken mogelijk. Heb je al overwogen om je debiteurenbeheer te optimaliseren?

Maak het je team gemakkelijk

- Volledige dossierhistoriek op één plaats beschikbaar
- Eenvoudig samenwerken met partners, management of relatiebeheerder bij vb. disputen
- Segmenteer je klanten
- Uitgebreide rapportering

Maak het je klanten gemakkelijk

- Vlotte, professionele en persoonlijke dienstverlening, zowel intern als extern
- Originale factuur raadpleegbaar via de herinnering
- Integratie van betaal nu-knop of QR-code op aanmaning
- Beloftes, disputen of afbetaalplannen zelf registreren

Vandelanotte

Dankzij iController hebben wij de opvolging van onze debiteuren enorm geoptimaliseerd. Die tijdswinst benutten we om te focussen op de 'echte' probleemdossiers maar vooral ook op het voorkomen hiervan doordat we korter op de bal kunnen spelen.

iController is een gebruiksvriendelijke applicatie voor debiteurenbeheer en integreert eenvoudig met je favoriet ERP-systeem, boekhoudsoftware en uiteenlopende apps. De software is toegankelijk via de cloud en er is altijd persoonlijke ondersteuning.

Plan je gratis demo via

icontroller.eu

WENDY GROOT

Goede voornemens

Geïnspireerd door Sir David Attenboroughs speech op de COP26 en een lezing die ik bijwoonde van Peter Bakker, kon ik niet anders dan het jaar met een groene column afsluiten. Alhoewel de slogan, zeker het afgelopen jaar, behoorlijk is uitgemolken en deze bij sommigen inmiddels zelfs wat weerstand oproept, ben ik het er toch nog steeds mee eens - *accountants gaan de wereld redden*.

Peter Bakker sprak de gewraakte zin bijna tien jaar geleden uit, tijdens een UN-conferentie over duurzame ontwikkeling en schreef hier vervolgens ook over in Harvard Business Review. Als ceo van TNT ondersteunde hij het World Food Program met TNT's logistieke expertise en door het beschikbaar stellen van hun mensen, schrijft hij. Zo hielp TNT om de slachtoffers van droogte, honger en rampen te bereiken.

Naast de hulp die werd geboden aan de slachtoffers, bracht de samenwerking met het World Food Program ook iets op voor

TNT. De medewerkers waren trots op hun bijdrage. Daardoor groeide hun betrokkenheid, verbeterde de reputatie van TNT en het leerde medewerkers over het oplossen van problemen in complexe situaties. Maar hoe je die opbrengsten rapporteert? Daar was geen manier voor, zo schrijft Peter.

What you account for matters. Wat wordt verantwoord in de verslaglegging van organisaties is zichtbaar, daar kun je verantwoordelijk voor worden gehouden en daar kun je op sturen. Accounting doet ertoe!

Zelf (en ik denk vele accountants met mij) ben ik nog opgeleid met de focus op financiële verslaglegging en winstmaximalisatie als ultiem doel. Nu leven we inmiddels gelukkig in andere tijden en beseffen we dat verslaglegging meer is. Er komt nieuwe regelgeving aan waarbij organisaties worden gevraagd breder te verslaan; ook over hoe zij omgaan met sociale en milieu uitdagingen. Mijn overtuiging is dat we ons als accountantsberoep tot doel moeten stellen om onszelf bij te scholen. Zorgen dat we klaar zijn om met de organisatie mee te denken over wat relevant is, dat we de goede vragen kunnen stellen. Scherp zijn op de ESG-aspecten die invloed hebben op de organisatie en de impact die de organisatie zelf heeft. Beseffen dat het niet alleen gaat om CO₂-uitstoot, maar ook om sociale aspecten en arbeidsomstandigheden in de productieketen

en binnen de organisatie zelf, transparantie over de belastingstrategie en nog veel meer. Misschien een mooi verplicht PE-onderwerp voor volgend jaar?

In één van de sessies in de 'huiskamer van de accountants' met commissarissen werd ook uitgesproken dat juist die *outside-in* blik van de accountants wordt gewaardeerd. Van accountants wordt dus verwacht dat zij de organisatie helpen bij het in kaart brengen van de ontwikkelingen die relevant voor hen zijn. En waarmee zouden we dat liever doen dan met onderwerpen waarmee we de wereld een beetje beter maken?

We moeten onszelf klaarmaken en onze nieuwe generatie opleiden om sociaal verantwoordelijke accountants te worden. Accountants die verder kijken. Dat lijkt mij een prachtig voornemen, zo aan het einde van 2021.

Voor nu een heel fijn uiteinde en gelukkig nieuwjaar gewenst. En tot volgend jaar weer! ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

De meeste medewerkers van Peer Accountants hebben een fysieke, mentale, psychische of andere beperking. Toch zit de groei erin. Vorig jaar transformeerde Peer van administratiekantoor naar accountantskantoor. Nu wordt gedroomd van uitbouw tot een landelijke accountantsketen in sociaal ondernemerschap.

TEKST HENK VLAMING BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Hoe het sociale accountantskantoor groeit

Op het eerste gezicht is Peer een doorsnee accountantskantoor; volledig geautomatiseerd, nauwelijks papier te vinden. Bij de lunch komt de *smalltalk* op tafel. De ene medewerker vertelt over zijn weekje in Polen, de ander over de Formule 1-wedstrijd die hij bezocht. Toch is Peer Accountants anders. Het is de enige sociale onderneming in de accountancy. Hoewel veel bedrijven zich graag sociaal noemen, vormt de sociale onderneming - ook bekend als impactonderneming of *social enterprise* - een aparte sector.

Een officiële classificatie is er niet voor deze bedrijven, omdat het CBS ze niet apart registreert. Maar de sector heeft zelf een normenkader opgesteld. Een sociaal bedrijf stelt de maatschappelijke missie boven het behalen van winst. Het verdienmodel is onafhankelijk van subsidies of donaties. Sociale bedrijven zijn actief op uiteenlopende vlakken, zoals arbeidsparticipatie, klimaat of *fair trade*. Peer Accountants past daarmee in hetzelfde rijtje als

Tony's Chocolonely, Triodos, Qredits en Buurtzorg, die hun sociale identiteit ook als merkwaarde in de etalage zetten. Ze hebben zich gebundeld in brancheorganisatie Social Enterprise NL.

Melange van mensen

Bij Peer draait het sociale aspect om de arbeidsparticipatie van hoger opgeleiden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het personeelsbestand is een melange van mensen met en zonder fysieke, psychische en mentale beperkingen; allemaal hoog opgeleid. Zeventig procent van het twaalfkoppige kantoor heeft een arbeidsbeperking, de rest niet. Maar elk mens heeft een gebruiksaanwijzing, schrijft het kantoor op zijn website.

Peer draagt de afwijkende positionering met verve uit. Het kantoor beschikt over het PSO 30+-certificaat, het keurmerk voor sociale ondernemingen. En het volgt de richtlijnen van de Stichting Code Sociale Ondernemingen. Jaarlijks is er een impactmeting. Daaruit blijkt dat Peer

Peer-oprichter Otto Reuchlin

85 procent van de gedeclareerde uren behaalt via mensen waarmee de arbeidsmarkt een afstand heeft.

“Niet iedereen kan hier alles”, zegt Nick Buisman, accountmanager annex chef loonadministratie bij Peer. “Maar samen kunnen we wel alles. Zit ik een halve dag te zoeken naar een fout in tweeduizend spreadsheetregels, dan heb ik wel een collega die deze er binnen tien minuten uitpikt. We zijn bij Peer even goed als elk mkb-kantoor. Ik durf te stellen dat we zelfs bovengemiddelde expertise hebben over subsidies en btw.” →

‘Als econoom zag ik de niche in de financiële dienstverlening, die nog door niemand was ingevuld.’

‘Het mooiste zou zijn als we doorgroeien tot een netwerk van vijf vestigingen.’

Buisman fungeert ook als mentor van de jonge garde bij Peer. “Zoals bij elk accountantskantoor is het ook hier soms nodig om medewerkers te helpen de balans te vinden tussen vaktechniek en klantbelang. Ondernemers besteden hun administratieve zaken uit, omdat ze daar niet zelf mee bezig willen zijn. Dus moet je goed afwegen wanneer je een klant benadert met een vraag over een geboekte post.”

Gat in de markt

Acht jaar geleden zag oprichter Otto Reuchlin het gat in de markt. In het sociaal akkoord van 2013 spraken het kabinet en sociale partners af dat ze 125.000 banen gingen creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Honderdduizend banen bij bedrijven, de rest bij de overheid. Wordt het streefgetal niet gehaald in 2026, dan komt er een quotumregeling.

“Sociale arbeidsparticipatie ging overwegend over laaggeschoold werk”, zegt Reuchlin. “Voor hoog opgeleiden met een arbeidsbeperking was er weinig, terwijl er hiervan veel zijn die graag kunnen en willen werken. Als econoom zag ik de niche in de financiële dienstverlening, die nog door niemand was ingevuld.”

In 2013 startte hij met Peer Administratie, accountancy zat nog niet in het pakket. Een gebaand pad naar de markt was er allerminst, omdat ondernemers de kat uit de boom keken. “Ondernemingen besteedden veilige werkzaamheden uit aan mensen met beperkingen, zoals catering en

SOCIALE ONDERNEMINGEN

Net als ‘gewone’ bedrijven leveren sociale ondernemingen producten of diensten, maar hun maatschappelijke missie staat daarbij voorop. Ze zijn er in alle soorten en maten en actief in bijna alle branches. “Ze maken soep van geredde groenten, laadpalen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, fietsen van oude fietsframes of betalen een *living wage* aan koffieboeren in Afrika en aan naaisters in Nepal”, stelt de website van Social Enterprise NL. “En ze zitten in de horeca en het facilitair management, in de IT en in de zorg, in de mobiliteit en in deelplatformen.”

Social Enterprise NL hanteert een internationaal geaccepteerde definitie van ‘sociale onderneming’, die ook door de Sociaal Economische Raad (SER) is geadopteerd. Een ‘Code Sociale Ondernemingen’ vertaalt de definitie naar handvatten voor beleid en bedrijfsvoering. Meer informatie is te vinden via social-enterprise.nl.

schoonmaak. Maar niet zoiets gevoelig als financiën.” Beschikbaarheid van hooggeschoolden met een afstand was een andere uitdaging. Het kostte Peer tijd om breedte en de aard van de doelgroep te doorgronden; van mensen met een psychiatrische aandoening tot vluchtelingen. “Wij werken met mensen die elders niet worden aangenomen”, zegt Reuchlin. “In de helft van de gevallen lukt dat, dan leidt dat tot een vaste baan. Hiervoor is veel begeleiding nodig, de eerste twee jaar verdienen we er niets op. Er zijn geen subsidies die deze kosten opvangen.”

Maar degenen die de inwerkperiode goed doorlopen functioneren als ieder ander in de sector, benadrukt hij. “Ze zijn loyaal omdat ze zich hier op hun plek voelen. Overstappen naar een andere werkgever komt niet vaak voor.”

Sterk team

Dat onderstreept Zaher Kwefatieh, coördinator boekhouding die ruim vier jaar bij Peer werkt. Hij is al benaderd door andere werkgevers, maar wil niet weg. “Ik vind het hier prettig, de begeleiding is goed, ik kan mij ontwikkelen en we zijn een sterk team.” Hij was boekhouder in Syrië, maar zijn diploma wordt niet erkend in Nederland. Bij Peer begon hij weer onderaan, als stagiair. “Boekhouden is hier anders door het verschil in belastingregels, maar ik beheers die steeds beter. Mijn droom is om accountant of controller te worden.”

Peers klanten bestaan vooral uit andere sociale ondernemingen. De onderlinge herkenbaarheid en solidariteit zijn groot. “Het zijn ondernemers die het gevoel hebben dat ze minder hoeven uit te leggen”, zegt Reuchlin.

“Als sociale onderneming heb je net iets meer begrip als de telefoon niet helemaal goed wordt opgenomen”, zegt Wibe Smulders van Happy Tosti, een horecaketten die ook een sociale onderneming is. “We waren op zoek naar een accountantskantoor om ons te ondersteunen bij de financiële administratie en het samenstellen van de jaarrekening. We voelden bij Peer Accountants een klik en vertrouwen.”

“We hebben onszelf de vraag gesteld of wij ook met dit kantoor wilden werken als het geen sociale onderneming zou zijn. Het antwoord was ja. Ik denk dat er geen accountant is met meer verstand van sociaal ondernemerschap dan Peer. Dat het ook een sociale onderneming is, vinden we een bonus.”

In de lift

Op de drempel van 2022 heeft Peer Accountants het getij mee, want het sociaal ondernemerschap zit in landelijk in de lift. Brancheorganisatie Social Enterprise NL telt 420 aangesloten bedrijven die minimaal een jaar bestaan zonder afhankelijkheid van subsidies en donaties. Zonder coronacrisis zouden dat er meer zijn geweest, zegt woordvoerder Evelien Pleging. Ze schat het aantal ongeorganiseerde sociale bedrijven op duizend. Van de georganiseerde sociale bedrijven is 43 procent winstgevend. Eén op drie

‘Ik denk dat er geen accountant is met meer verstand van sociaal ondernemerschap dan Peer.’

draait *break even*, ruim een kwart schrijft rode cijfers. Van de ondernemingen die kapitaal zochten (43 procent) heeft zestig procent ten minste één financiering volledig gekregen. Groeikapitaal werd het meest gezocht (65 procent). In 2024 staat er een speciale rechtsvorm voor deze bedrijven op de rol: de maatschappelijke BV, ofwel de BVm.

De toenemende bedrijvigheid in deze speciale sector leidt tot hogere eisen die klanten stellen aan Peer Accountants. “Dat Peer ook accountancy biedt is voor ons belangrijk”, zegt horecaondernemer Wibe Smulders. “We willen groeien en daarom werken we alleen met een sterke partij die qua advies en capaciteit kan opschalen als het nodig is.”

Samenwerking

Vorig jaar wijzigde het kantoor de naam officieel van Peer Administratie in Peer Accountants. Die transitie werd

mogelijk gemaakt door de samenwerking met Jan Veldhuizen, partner bij vhm accountants & belastingadviseurs in Veenendaal. Vhm verzorgt de assurancewerkzaamheden en tekent de accountantsverklaringen. Veldhuizen ziet de samenwerking met Peer als een mooie wisselwerking. Peer beschikt over accountancy en kan de dienstverlening uitbreiden, vhm krijgt een entree in het sociaal ondernemerschap. “We zijn een kantoor dat de volle breedte van de markt wil bedienen”, zegt Veldhuizen. “Ook in het sociaal ondernemerschap willen we actief zijn, maar we kunnen en willen niet alle expertise zelf ontwikkelen.”

Verder opschalen en uitbreiden is wat Reuchlin op de agenda van Peer heeft gezet: van een Amsterdams kantoor naar een landelijke keten. Hij hoopt dat er accountants zijn die de missie onderschrijven en zich aansluiten, met of zonder beperkingen. “De stap van één naar twee vestigingen is een relatief grote. Het mooiste zou zijn als we doorgroeien tot een netwerk van vijf vestigingen. Als ik kijk naar de ontwikkelingen in de markt voor sociaal ondernemerschap, dan denk ik dat dit een realistische ambitie is.” ←

PAOLO GAMBIRASI, BUSINESS DEVELOPMENT
DIRECTOR ADMINCONTROL

“ACCOUNTANTS KUNNEN VIA PLATFORM VEILIG EN EFFICIËNT GEGEVENS DELEN”

Admincontrol is open for business in Nederland. Het in 2005 in Noorwegen opgerichte bedrijf, nu onderdeel van Visma, bedient in Scandinavië het leeuwendeel van de accountantsorganisaties met een digitale dataroom en/of een boardportal.

Volgens Paolo Gambirasi, business development director, is het tijd voor een kennismaking in Nederland.

Bij de boardportal is al het digitale werk van de raad van bestuur en het management vervat in één platform dat buitengewoon goed is beveiligd. De digitale dataroom is de evenknie van zijn historische fysieke variant in fusies en overname trajecten, maar ook fondsenwervingen en herstructureringen. “Eigenlijk zijn deze virtuele data rooms bedoeld om veilig en efficiënt bedrijfsgegevens te delen en het proces te stroomlijnen. Denk aan de voorbereidingsfase, boekonderzoek, persoonsgegevens, enzovoorts. Daarbij heb je als beheerder ook volledig de touwtjes in handen. Met wie deel je welke gegevens op welk moment? Dat is met andere applicaties zeer moeilijk in te richten. Bij ons zit dat ingebakken in de structuur. Compleet met een audit trail.”

WORKFLOW ZIT INGEBAKKEN

Accountantsorganisaties die bedrijfsovernames begeleiden

hebben baat bij het platform van Admincontrol, net als registeraccountants die in bestuursfuncties zitten. Daarnaast ziet Gambirasi ook mogelijkheden voor participatiemaatschappijen die in het platform de informatie van meerdere entiteiten beveiligd kunnen managen en communicatie kunnen onderhouden met hun portfoliobedrijven. “Handig daarbij is dat er voorgedefinieerde workflows in het platform zitten. Bijvoorbeeld in bedrijfsovernames. Wij zorgen ervoor dat onze klanten van begin tot einde door het betreffende proces gegidst worden. Dit maakt het bijzonder efficiënt.”

Het is een gebruiksvriendelijk, veilig, maar ook schaalbaar en prijstechnisch aantrekkelijk platform, constateert Gambirasi. “Om een voorbeeld te geven: je betaalt bij ons alleen voor de hoeveelheid opslag. Heb je een klein overname-traject of heb je een klein platform nodig, dan betaal je dus minder

dan wanneer je een groot traject aangaat. Dat is een veel aantrekkelijkere propositie dan het betalen voor licenties. Daarnaast schaaft het platform met jouw traject mee. Heb je meer opslag nodig, dan betrek je dat er zo bij. Daarnaast is het platform gebruiksvriendelijk. Je hebt nauwelijks training nodig om te weten hoe het werkt. Als laatste noem ik de flexibele voorwaarden. Je hoeft geen overeenkomst te sluiten voor een periode. Per dertig dagen kun je besluiten of je het platform nog nodig hebt of niet en kun je informatie exporteren naar buiten het platform als je dat wilt.”

KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE VERSNELT DUE DILIGENCE

De beveiliging is van topniveau, constateert Gambirasi. “Dat moet ook wel, want vertrouwen, privacy en beveiliging vormen essentiële elementen voor onze klanten. Onze beveiligingsnormen zorgen ervoor dat de gegevens van onze

Paolo Gambirasi

klanten veilig zijn en alleen beschikbaar zijn voor geregistreerde gebruikers met gedocumenteerde toegang. De dataroom logt ook alles wat er gebeurt. Daardoor kun je bewijzen wie wat wanneer heeft gezien. AVG-wetgeving verplicht ook bescherming privéinformatie. Je moet als bedrijf dus zeker weten dat persoonsgevoelige informatie veilig is. Dat is het op ons platform. Daarnaast ondergaat Admincontrol op regelmatige basis audits van gecertificeerde IT-auditors om te garanderen dat de controle-omgeving in overeenstemming is met de best practices en gevestigde frameworks in de branche. Onze beveiliging is daarmee veelal vele malen beter dan die van een bedrijfsnetwerk of een reguliere cloudoplossing.”

Het platform van Admincontrol is, als een klant dat wil, te koppelen

aan Luminance, dat veelgebruikt wordt door juridische dienstverleners. Dat is een kunstmatig intelligentie platform Gambirasi: “De technologie helpt om de efficiëntie van de due diligence-processen bij onder andere fusie- en overnametransacties te verbeteren. Luminance leest, vergelijkt en analyseert automatisch de inhoud van een grote dataroom en geeft betrokkenen inzicht in omvang en complexiteit van de transactie. Maar er kan meer. De kunstmatige intelligentie kan contracten vergelijken, opmerkelijke zaken uit stapels documenten halen en afwijkingen constateren. Je krijgt na een scan van de aangeboden documenten een lijst met actiepunten. Wat wil je dat het platform doet met de aangeboden items? Dat scheelt heel veel tijd in lezen, analyseren en aanpassen van documenten.”

Onderdeel van Visma

Admincontrol komt net als Visma uit Noorwegen, maar is nog niet zo bekend in Nederland als zijn ‘grote broer’.

Het platform kent wereldwijd maar liefst 115.000 gebruikers. In 2017 sloot het bedrijf zich aan bij de Visma-groep. Gambirasi:

“In Scandinavië zijn we marktleider bij corporates en midmarket-bedrijven, maar ook bij accountantsorganisaties. Op een half uur vliegen zijn we heel bekend, maar in Nederland nog niet zo. We zijn gevestigd in het World Trade Center in Amsterdam, midden tussen de zakelijke dienstverleners. We begonnen precies op het moment dat de coronacrisis uitbrak en het lastig was om af te spreken. Nu dat weer kan, is het ook makkelijker om kennis te maken.”
Gambirasi reikt dan ook de hand uit naar accountantsorganisaties die meerwaarde in het platform willen ervaren. “We vertellen graag wat de mogelijkheden zijn.”

Was zelfs corona de schuld van een accountant?

Bij fraudes, faillissementen en ander bedrijfsleed is nogal eens de eerste gedachte: waar was de controleur? Maar is zelfs de coronapandemie de schuld van een accountant?

Corona begon in december 2019 in de Chinese miljoenenstad Wuhan. Maar waardoor precies, dat blijft lastig te achterhalen. De diverse analyses die gemaakt zijn over het ontstaan van de huidige pandemie komen telkens uit bij de Huanan dierenmarkt in Wuhan. Daar zou het virus, later bekend als covid-19, zijn overgesprongen van dier op mens.

Op 11 december 2019 werd een vrouwelijke visverkoopster van die markt ziek als gevolg van covid-19. Een rapportage

door de World Health Organization (WHO) maakt echter melding van een ziektegeval op 8 december 2019; drie dagen eerder dus. Op die dag meldde de 41-jarige accountant Chen, die op dertig kilometer afstand van de markt woont, zich bij het ziekenhuis wegens gebitsproblemen. Een week later, op 16 december, werd duidelijk dat hij besmet was met het coronavirus.

Onduidelijk

De genoemde data zijn bevestigd door gegevens van het ziekenhuis en verklaringen van de accountant zelf. Maar de rapportage van de WHO blijft onduidelijk over de vraag of de accountant wellicht de eerste geregistreerde coronapatiënt is geweest. De accountant is niet terug te herleiden tot de dierenmarkt. Mogelijk is hij in het ziekenhuis besmet geraakt, maar daarover tast de WHO nog in het duister; alleen de Chinese autoriteiten hebben met de accountant gesproken, niet de WHO zelf.

De algemene lezing is dus nog steeds dat de visverkoopster geldt als *patient zero* bij deze pandemie. Al blijft er genoeg te speculeren over (hoe zat het nou met dat laboratorium vlak naast de dierenmarkt?), het lijkt er op dat we accountants van deze crisis eens niet de schuld kunnen geven...

Steeds meer vrouwen in auditcommissies

De deelname van vrouwen aan auditcommissies is gestegen van 28 procent in 2020 tot 33 procent in 2021. Het percentage vrouwelijke voorzitters van auditcommissies steeg van 26 procent in 2020 naar eveneens 33 procent in 2021. Gemiddeld dertig procent van de posities in audit-, belonings- en benoemingscommissies op bestuursniveau wordt in Nederland nu ingevuld door een vrouw.

Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van corporate governance dienstverlener Diligent, dat eerder dit jaar is gehouden. Dertig procent geldt als een drempelwaarde of 'kritische massa', meent de organisatie. Vanaf dat percentage kan een minderheidsgroep starten met beïnvloeding en hun stem echt laten horen. In belonings- en benoemingscommissies steeg de vertegenwoordiging van vrouwen naar 34 procent.

Het aantal vrouwelijke bestuurders bij beursgenoteerde ondernemingen blijft, in vergelijking met de vertegenwoordiging in genoemde commissies, nog achter. Uit de jongste Female Board Index bleek dit najaar dat de groei daar stagneert; bijna veertien procent van de bestuurders is vrouw.

Over veertien procent gesproken, dat is nog altijd de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen, al zijn er positieve uitzonderingen: PwC betaalt vrouwelijke medewerkers ruim drie procent meer dan mannelijke. Maar toch: op 12 november was het *Equal Pay Day*; vergeleken met mannen werken vrouwen gemiddeld de laatste zes weken van het jaar eigenlijk voor niks...

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde.

Dit keer: Silvie Koppes, associate partner vaktechniek bij KPMG UK in Londen.

‘Die diversiteit vond ik fantastisch’

“Toen ik van de middelbare school kwam wilde ik avonturen beleven. Iedereen raadde mij aan om naar de universiteit te gaan, maar ik ging liever naar de hotelschool. Het ging mij vooral om de lange buitenlandse stages die deel uit maakten van de opleiding. Ik vond het fantastisch. Tijdens mijn laatste stage in Miami sloeg de twijfel toe. Wil ik dit wel de rest van mijn leven blijven doen? Misschien moest ik toch maar gaan studeren.”

Puzzel

“Na mijn studie economie werkte ik kort bij een consultancy-bedrijf. Voor mijn gevoel zat ik alleen maar naar *spreadsheets* te kijken. Accountancy bood veel meer afwisseling. Ik heb vijf jaar in Nederland voor KPMG gewerkt. Daar hield ik mij vooral bezig met audits voor de financiële sector. Het leukste onderdeel van mijn werk vond ik de meer complexe uitdagingen. IFRS is *principle based*. Welke keuzes maak je als bank en welke risico's zijn daar aan verbonden? Ik hou van dat soort puzzels. Van een collega hoorde ik dat hij naar de *international standards group* (ISG) van KPMG in de UK ging. In die tijd werd er hard gewerkt aan IFRS 9. Ik hoorde dat ze in Londen niets anders deden dan dergelijke puzzels oplossen. Dat wilde ik ook. Ik had geluk. Eigenlijk zochten ze een senior manager, maar voor deze specifieke functie waren destijds niet veel kandidaten. Van een cultuurshock was geen sprake. Als ik in Engeland voor een auditteam was gaan werken, had ik mij waarschijnlijk meer moeten aanpassen. Binnen KPMG ISG waren de meeste collega's van mijn leeftijd - eind twintig, begin dertig - en ze kwamen van kantoren over de hele wereld. Die diversiteit vond ik fantastisch. Normaal moet je je best doen om een sociaal leven op te bouwen als je ergens nieuw bent. Hier wilde iedereen elkaar leren kennen. Er is nog een reden waarom die *switch* zo goed beviel. Ik heb een Nederlandse naam en een Aziatisch uiterlijk. In Nederland val je dan op. In deze bonte groep viel dat onderscheid weg. Veel collega's uit die tijd werden vrienden en ook met degenen die terug-

keerden heb ik nog steeds contact. Ook vakinhoudelijk was het een verrijking. Je werkt samen met wereldwijde experts op het gebied van internationale standaarden. Dat zijn slimme mensen met veel ervaring.”

Vraagbaak

“Je leert veel over jezelf en Nederland als je in het buitenland woont. Wij denken bijvoorbeeld dat we ons prima redden in het Engels, maar in de UK liep ik onverwacht toch tegen een taalbarrière aan. Britten praten snel en sommigen hebben een accent. Het is veel lastiger dan Amerikaans. Mijn baas kon ik de eerste maanden amper verstaan. Omdat ik graag weer wat meer contact met klanten had, ben ik na twee jaar advies gaan geven aan banken. Dat deed ik tot 2020. Sinds twee jaar focus ik mij op auditklanten. Ik ben vanuit de afdeling vaktechniek als ‘financiële instrumenten lead’ onder meer de vraagbaak voor auditors.

Je hoort altijd verhalen over het harde werken in de city. Mij is dat meegevallen. Je maakt inderdaad langere dagen dan in Nederland - ik werk gemiddeld vijftig uur per week - maar ik zorg er wel voor dat ik daar niet overheen ga en tijd heb voor de kinderen. Je werk is nooit af. Daarom moet je prioriteiten stellen.

Brexit was wel een domper. Op zo'n moment besef je dat hoe men in Londen over Europa denkt niet illustratief is voor de rest van de UK. Om voeling te houden met wat er in Nederland en Europa gebeurt op accountancygebied, ben ik sinds april lid van de *technical expert group* van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Als lid van EFRAG TEG ondersteun je de EFRAG-board die op haar beurt de Europese Commissie adviseert over IFRS. Wat mij naast het vakinhoudelijke aanspreekt is dat in die TEG-groep mensen met verschillende achtergronden zitten. Het is opnieuw een smeltkroes.”

Chris van Dam wint Anti Fraude Award

CDA-politicus Chris van Dam is de winnaar geworden van de zevende editie van de Anti Fraude Award, op 4 november uitgereikt tijdens het Fraude Film Festival in Amsterdam.

Een Expert Comité koos eerder uit twintig kandidaten drie genomineerden voor de Anti Fraude Award 2021. Van Dam, die als CDA-Tweede Kamerlid leiding gaf aan het parlementaire onderzoek naar de toeslagenaffaire, werd door de jury omschreven als een "criticus van formaat", die misstanden aan de kaak durft te stellen. Door griep moest de 'ontfraudeur' zijn prijs via een videoverbinding in ontvangst nemen.

Naast Van Dam waren genomineerd OTF Greenlight/Trojan Shield, "een van de grootste en meest unieke rechtshand-havingsoperaties ooit", en Centrum Veilige Sport Nederland, dat voorlichting geeft over misstanden in de sport, zoals matchfixing, doping, financiële integriteit en grensoverschrijdend gedrag.

Na een jaar zonder festival wegens corona werd de zevende editie van het Fraude Film Festival gehouden in Koninklijk Theater Tuschinski in Amsterdam, dat precies honderd jaar bestaat en dit voorjaar is uitgeroepen tot allermooiste bioscoop ter wereld.

'Accountant verdient gemiddeld zes mille per maand'

Gemiddeld verdient een registeraccountant zo'n € 6.000 bruto per maand. Voor een beginnend accountant is dat ruim de helft (€ 3.500). Een partner van een groot kantoor verdient circa € 18.500 per maand, met uitschieters tot veertig mille voor partners die bovengemiddeld presteren.

Dat schreef de *Telegraaf* recent in de wekelijkse rubriek 'Wat verdient een ...?' Volgens de krant hebben accountants "de banen momenteel voor het uitzoeken", waarbij wordt verwezen naar recente gegevens van vacaturesite Indeed. Liefst 85 procent van de vacatures voor accountants staat twee maanden of langer open, maar "aan de beloning zal het niet liggen dat er te weinig registeraccountants zijn".

Naast de salarissen die de krant noemt, worden accountants ook vaak "gelonkt" met een auto van de zaak en zaken als een bonus of dertiende maand. De hoge werkdruk is volgens de *Telegraaf* de belangrijkste reden dat het "toch lastig" is om voldoende accountants te vinden. Ook krassen op de reputatie

van het beroep door boekhoudschandalen en de lange studie die nodig is om uiteindelijk registeraccountant te worden helpen niet, meent de krant.

In 2019 werden in het beloningsonderzoek van Accountant.nl voor registeraccountants werkzaam bij grote kantoren gemiddelde jaarsalarissen genoemd tussen € 52.500 (controleleider/supervisor) en € 219.000 (partner), maar bekend is dat partners soms veel meer ontvangen aan *management fee*.

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Vervoer

Puur Ideetje

De VW ID.3, Volkswagens elektrische alternatief voor een Golf, is er nu in een fiscaal vriendelijke Pure-editie. Geen kale boel en toch onder de nieuwe bijtellingsgrens van 35 mille. Prijs € 33.490.

volkswagen.nl

Fit

Thuistrainer

Goede voornemens voor 2022? In gevecht met de corona- en feestdagenkilo's kan op de Tunturi FitCross 50i, met twintig programma's en koppeling met diverse apps. Prijs € 549.

tunturi.com

Outfit

Feestverpakking

Of we nog feest kunnen vieren samen is de vraag, maar aan Oger zal het niet liggen. De pakkenleverancier biedt een alles in één-smoking, inclusief schoenen, shirt en strik. Prijs € 598.

oger.nl

Telefoon

Duurzaam bellen

De vierde editie van de circulaire smartphone, de Fairphone 4, heeft 5G, is er in 128 en 256 GB-versies, (natuurlijk) ook verkrijgbaar in groen en helemaal "e-waste neutraal". Prijs € 579.

fairphone.com

Op 28 mei legde Melvin Hönig (29) als accountant de beroepseed af. Hij is zelfstandig ondernemer. "Het afleggen van de beroepseed voelde voor mij als het échte eindpunt."

De knop om

Wanneer besloot je om accountant te worden?

"Op mijn zeventiende raakte ik betrokken bij een verkeersongeval, waarbij ik ternauwernood ontsnapte aan de dood. Na een aantal maanden in het ziekenhuis te hebben gelegen, zette ik de knop om. Het was tijd om het leven serieus op te pakken. Na wat wikken en wegen maakte ik mijn keuze: Ik wil registeraccountant worden. De doorslag daarvoor was het klassieke 'goed in rekenen zijn' en de grote diversiteit van het vak. Verder trok het mij erg dat het een dynamische omgeving is, waarbij je op de meest bijzondere plekken komt, door alle klantbezoeken."

Hoe was het om de beroepseed af te leggen?

"Het voelde voor mij als het échte eindpunt. Het doel is bereikt! Een mooie mijlpaal waar ik al die jaren naar toe heb gewerkt."

Je hebt de stap gemaakt naar zelfstandig ondernemen.

"Op 1 april was het eindelijk zover: het slotmondeling. Daarnaast startte ik op die dag als ondernemer/zzp'er. Op dit moment heb ik een opdracht bij Deloitte als junior manager.

Daarna sta ik open voor een mooie interim opdracht buiten de audit, maar ik zou ook met veel plezier binnen de audit een nieuwe interim opdracht aannemen. Mijn ervaring als zelfstandig ondernemer tot nu toe is uitstekend. Ik ben dan ook erg blij dat ik deze stap heb gemaakt. Mijn advies naar alle collega's: Doe het!"

Wat zie je jezelf over tien jaar doen?

"Over tien jaar zie ik mijzelf nog steeds als ondernemer, maar niet enkel als interim professional. Inmiddels heb ik meerdere activiteiten. Zo ondersteun ik kleine ondernemers met hun administratie, fiscale aspecten etc. Daarnaast ga ik starten met het plaatsen van zzp'ers binnen de accountancy en de financiële sector.

Tot op heden ben ik nog niet gespecialiseerd. Vanuit het verleden heb ik wel een bijzondere interesse in de thema's fraude en data-analyse. In mijn optiek zouden we als accountants een veel actievere rol kunnen hebben in de toepassing van deze thema's. Met name in het kader van fraude kunnen we nog stappen zetten."

Sinds het coronavirus ons in de greep houdt, nam de NBA online bij nieuwe collega's de beroepseed af. Na ruim anderhalf jaar organiseerde de NBA op 5 november voor het eerst weer een fysieke 'diplomautreiking'.

Op 8 oktober 2021 legden 40 geslaagden de eed af:

Joost Alfrink, Ruben Bongers, Mohamed Boukadour, Stijn Collé, Ruud van den Corput, Jeroen Daams, Jamina Dahlberg, Maikel Degens, Pim Dieleman, Ivana Ensermo, Roos de Haas, Ruben Heemskerck, Nathalie Hew, Jeroen van den Hof, Noemi Hofbauer, Ireen van Hoffe, Catelijne Hoogerwerf, Steven Hurman, Wouter van IJperen, Jarno Jansen, Sander de Konink, Christiaan Koopmanschap, Marloes Krijnen, Jan Laseur, Joris van Leeuwen, Jaleesa van Lieshout, Redouan el Mahdiui, Sophie Mei, Karo Merx, Maud Panken, Leon Pelle, Mark Peters, Tessa Rurenga, Tim Schreurs, Patrick Vader, Björn Voets, Diana de Vries, Sanne Woertman, Liselotte de Zoete en Richard van Zon.

Op 15 oktober 2021 legden 42 geslaagden de eed af:

Abdolreza Afkhami, Mohsan Akbarali, Peter Bleijendaal, Maarten Ceelie, Frank de Crom, Raïssa van Diepen, Joris Diepstraten, Aydin Duran, Dirkjan Ensing, Natasa Golubovic, Frank ten Haaf, Dexter Hagenaar, Lars Hof, Richard Jongen, Liesbeth Keulers, Erik Koster, Marit Kuiper, Rick van der Leest, Esther Lo, Joshua Maduro, Shari Martinez, Nathalie Meijer, Hedieh Mojtahed Haghighi, Louis de Munnik, Reinalda van Oostendorp, Siebrand van der Ploeg, Patrick Ploegsma, Bart Prins, Jeffrey Roovers, Danique Rutters, Rob Smeulders, Marinus Smits, Kid Snoeren, Bob Stakebrand, Remko Starrenburg, Ahmad Tariq, Ugur Tosun, Guus Valkering, Rashadell Varlack, Wim Welsink, Martijn van der Zanden en Stef van Zon.

Op 22 oktober 2021 legden 43 geslaagden de eed af:

Hein Balvers, Jeroen van den Berg, Rein van den Bosch, Charissa Burgers, Karel Deken, Chantal Demandt,

Bart Dijkman, Vincent Dijsselbloem, Jeroen van Dongen, Aaron Droogh, Maurice Grooten, Jolien Heidinga, Corina Henselmans, Linda Hoogenboom, Crista van den IJssel, Martijn Jansen, Kareen de Jong, Garnt Jongbloed, Selcuk Kaya, Jasper Kristen, Tim Larue, Jeroen Leeters, Amal Louassari, Dominique van Maldeghem, Nathalie de Man, Lukasz Matwijn, Nathalie Meijer, Guy Muller, Martine Nienhuis, Rick van Ommeren, Jeroen Rasenberg, Frank de Reus, Erik Rietdijk, Guus Schutte, Cees Stadhouders-Jonk, Marco Stapelbroek, Eloy Timmerman, Robbert Verschoor, Koen Voesten, Tim Vogelpoel, Jacco Wijnen, Tom Woesthuis en Brenda Zagers.

Op 29 oktober 2021 legden 42 geslaagden de eed af:

Younes Achamla, Wouter Borst, Thijs Brocken, Gerrit Burghout, Bas van Daele, Frank van Doorn, Ilona van Grimbergen-Louwens, Naveed Haider, Thijmen Hendriks, Geert Jan Hofland, Rick Hooft van Huijsduijnen, Rick Hubers, Jasper Hukkelhoven, Brigitte Klaassen, Vince Kleist, Jivan van Krevel, Amanda van der Linden, Melvin van Maren, Heleen Moors, Bart Niesing, Erwin Nieuwboer, Joep van den, Nieuwenhof, Kim van den Oetelaar, Tom Oya, Malika Pabbi, Raymond van der Priem, Silke van den Reek, Reggy Resida, Ivo Richter, Marieke Richters, Justin van Rijen, Maarten van Schaick, Eric Storms, Erwin Sun, Terry Takken, Anchie Tang, Jan-Willem Veerhoek, Claudia Vincken, Twan Visser, Tamara Vloedgraven, Koos Zoetemelk en Tristen Zwart.

Op 5 november 2021 legden 17 geslaagden de eed af:

Bart van den Bosch, Daan de Bree, Jochem Griffioen, Dylan Hakkens, Marit Köhne-Rol Leonneke van der Kruk, Jaline Laarman, Sven Lubbe, Samira Malloul, Lucas Manders, Jaap Reckers, Sheila Smeets, Mohamed Tarrah, Job van Tooren, Denise Vermaas, Jacco Versluis en Chie-Men Wong.

Op 12 november 2021 legden 26 geslaagden de eed af:

Christiaan van der Beek, Marco Beerlings, Anass Bounhilat, Anne Brink, Delphine Cottens, Roel Derks, Liza Dillo, Britt Donkers, Bert van den Eijnden, Arnoud Gieles, Frank Goemaat, Peter Heemskerck, Monique Henzen, Marcelle Kreikamp, Jeroen Landkroon, Sabrina van Lieshout, Jens Nouwen, Joyce Peeters, Jesper Rietbroek, Roelof Rijnhout, Diana Ropot, Maarten Stuij, Wouter Teunissen, Sandra Tijssen, Milou Timmerman en Peter Wansink.

**“Ik wil niet
dat mijn
medewerkers
een burn-out
krijgen.**

**Daarom heb
ik een RI&E.”**

De RI&E is
verplicht.

Ook in de zakelijke
dienstverlening.

RI&E: risico inventarisatie- en evaluatie

Een RI&E is verplicht voor iedere ondernemer met personeel. Of het nu gaat om langdurig beeldschermwerk of werkdruk, breng je arbeidsrisico's in kaart met een RI&E.

Maak een punt van gezond en veilig werken.
Op [RIE.nl](https://rie.nl) helpen we je op weg.

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmApp. De DilemmApp (blauw icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

FEESTELIJK VOOR BEDANKEN

U bent zo'n drie jaar geleden gestart met uw baan als junior manager. U houdt van uw werk en kunt het goed vinden met uw collega's. Voor de coronapandemie troffen jullie elkaar ook vaak buiten het werk om wat te drinken of een hapje te eten. Een van uw collega's heeft u zelfs uitgenodigd voor een verjaardagsfeest thuis.

De lockdown ten gevolge van het coronavirus was een moeilijke periode voor het bedrijf. Maar binnenkort kan er (op rotatie) weer op kantoor worden gewerkt. Op social media ontdekt u tot uw verbazing dat de bevriende collega veel foto's heeft gepost van borrels en diners bij mensen thuis. *Social distancing* werd hierbij duidelijk niet in acht genomen. U vindt dit allemaal behoorlijk verontrustend.

U belt uw collega op om uitleg te vragen. Helaas heeft die geen begrip voor uw zorgen en zegt: "Ik ken die mensen al heel lang, het gaat goed met ze: iedereen is gezond. Ik ben bovendien straks maar twee keer per week op kantoor en nooit op hetzelfde tijdstip als jij, dus je hoeft je geen zorgen te maken. Je gaat hierover toch geen ophef maken? Ik dacht dat we vrienden waren..."

Wat doet u?

1 Ik bel mijn leidinggevende om mijn zorgen over mijn collega uit te leggen. Het is mijn plicht om dit te melden.

2 Berichten op social media zijn alleen bedoeld voor vrienden, maar ik laat mijn leidinggevende weten het niet te zien zitten om naar kantoor te komen.

3 Ik zeg tegen mijn collega dat ik het onverantwoord vind, maar laat het er verder bij en ga toch op kantoor werken.

4 Ik doe iets anders, namelijk...

Reacties

Dit dilemma leverde een duidelijke winnaar op: liefst 53 procent koos voor optie 3: De collega eerlijk zeggen dat het onverantwoord is, maar het verder laten zitten en naar kantoor. Toch de leidinggevende erover informeren (optie 1) zag 18 procent als een plicht. Optie 2 en optie 4 kregen elk 14 procent. Een respondent stelde: "Als accountant heb ik geleerd de eer hoog te houden, dus moet ik mij helaas hier ook mee

bemoeien. Het verbaast me dat sommigen dit geen accountants-dilemma vinden." Een ander zou de betrokken collega aansporen om het zelf bij de leiding te melden. "Immers, als hij er echt geen kwaad in ziet, moet het voor hem geen probleem zijn om het te melden. Als hij het liever niet meldt, ziet hij zelf ook de bezwaren."

Het gedrag van de collega kan gevolgen hebben bij terugkeer naar kantoor, dus is er "wel degelijk een maatschappelijk belang om wél aan de bel te trekken bij de leidinggevende", meende iemand. Maar een ander vond niet dat je je moet bemoeien met zo'n privékwestie: "Stop met het controleren van en het hebben van kritiek op collega's. Ik snap dat de controledrift soms doorslaat in een obsessie, maar voorkom een *burn-out* en bemoei je niet met de privésituatie van de collega's. Tijdens het *reviewen* lever je al voldoende kritiek."

Deze casus werd aangedragen door een NBA-lid. Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via de DilemmApp en kijk hoe uw beroepsgenoten handelen.

Duurzaamheidsinformatie wordt een belangrijk nieuw thema voor accountants. Maar mvo-verslaggeving is zeker niet nieuw. Nancy Kamp-Roelands, al jaren actief op het terrein van niet-financiële informatie, blikt terug: “Veranderen is eng, daarom duurt het lang.”

TEKST LUC QUADACKERS BEELD CHRISTIAN KEIJSER

Nancy Kamp-Roelands bleek in haar eerste koophuis op vervuilde grond te wonen. Het verbaasde haar dat over vervuiling helemaal niets stond vermeld in de jaarverslagen van de verantwoordelijke onderneming. Die kwestie was het startpunt voor een levenslange passie voor duurzaamheid. In de afgelopen decennia is er gelukkig veel veranderd. Toch?

Status quo

Accountants moeten op dit moment tijdens de jaarrekeningcontrole kijken in hoeverre de informatie in het bestuursverslag consistent is met de informatie in de jaarrekening en met de kennis die is verkregen tijdens de externe controle. Als een onderneming onder het *Besluit niet-financiële informatie* valt, moeten accountants ook kijken of de verplichte niet-financiële informatie volgens dat besluit is opgesteld. Dat is de hoofdmoot van de accountantsverplichtingen. Maar dat gaat veranderen.

“Er staat steeds meer informatie in het bestuursverslag en de verantwoordelijkheden van de accountant nemen toe”, stelt Kamp-Roelands. “Een groot deel van de beursgenoteerde ondernemingen laat op vrijwillige basis een assurance-opdracht uitvoeren bij de duurzaamheidsinformatie in het bestuursverslag. Je ziet de vrijblijvendheid echter verdwijnen. Er is dringend actie nodig op het gebied van klimaat en biodiversiteit. Het systeem is kapot en moet worden hersteld. →

‘Ik zie de toekomst positief in’

Ik merk dat het accountantsberoep is wakker geschud, gelukkig. Accountants hebben een strakker normenkader nodig en wetgeving is daarvoor een noodzakelijke stap. Ik vind het persoonlijk sterk als bedrijven zelf het voortouw nemen en definities ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid. Het bedrijfsleven was daar ook goed mee aan de slag, bijvoorbeeld op het gebied van duurzame omzet en producten. Het opschalen ging helaas te langzaam.”

We staan daardoor op de drempel van een belangrijke formalisering van de regelgeving, in de vorm van de Europese *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD). De hoop is dat die in 2022 wordt aangenomen door het Europees Parlement en van toepassing wordt vanaf verslagjaar 2023. Veel meer ondernemingen moeten dan in groter detail gaan rapporteren over allerlei duurzaamheidsaspecten. Dat was lange tijd wel anders.

Unde venis? De jaren 60-80

Eerst even in vogelvlucht door de jaren zestig tot tachtig van de vorige eeuw. In de jaren zestig kwam er meer aandacht voor werknemers, waaruit het sociaal jaarverslag is ontstaan. In de jaren zeventig had ook het rapport *Grenzen aan de groei* van de Club van Rome grote invloed. De focus lag op de te snel groeiende wereldbevolking, met te weinig mogelijkheden om in ieders behoeften te voorzien. Er werd drastische schaarste voorspeld. Ook accountants waren zich daarvan terdege bewust. Denk bijvoorbeeld aan de aandacht hiervoor in het rapport *de accountant, morgen?*.

In de jaren tachtig kregen we in Nederland te maken met enorme milieuvervuiling. Kamp-Roelands: “In 1986 werd de Wet milieubeheer ingevoerd, waarin bedrijven verantwoordelijk werden gesteld voor bodemverontreiniging, bijvoorbeeld voor lozingen in het oppervlaktewater. Hierdoor werd milieumanagement bij ondernemingen steeds belangrijker. Er kwam meer verantwoordelijkheid te liggen bij de ondernemingen en ze waren zelf *in the lead*. En heel belangrijk voor de jaren tachtig: In 1987 introduceerde de Brundtland-commissie van de Verenigde Naties in feite al formeel de aandacht voor de invulling van duurzame ontwikkeling, waarbij het uitgangspunt was het voorzien in

‘Ik merk dat het accountantsberoep is wakker geschud, gelukkig.’

CV

Prof. dr. Nancy Kamp-Roelands RA MA is bijzonder hoogleraar niet-financiële informatie, integrale verslaggeving en assurance aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na een start in 1986 als financieel accountant switchte zij al snel naar milieu als speerpunt, werkte lange tijd bij EY en was onder andere *deputy director* bij de IAASB. Centraal in haar carrière staat het raakvlak tussen praktijk, onderzoek en de ontwikkeling van standaarden en richtlijnen.

bestaande behoeften zonder de keuzemogelijkheden van toekomstige generaties teniet te doen.”

De jaren 90

De jaren negentig stonden in het teken van de opkomst van milieu-informatie in jaarverslaggeving en de nadruk op milieumanagementsystemen. De eerste milieuverlagen verschenen. Accountants beseften steeds meer dat ze hierbij een rol kunnen vervullen. De Accountantsdag van 1993 was dan ook voor een belangrijk deel gewijd aan milieu, met voormalig Russisch president Michail Gorbatsjov als *keynote speaker*, die expliciet de aandacht vestigde op het belang van het milieu en de belangrijke rol van de accountant.

Er kwam ook een opleiding tot milieu-accountant, met bijbehorende titel. Aangezien de markt nog beperkt was,

werd de opleiding weer opgedoekt nadat voldoende mensen in het veld de titel hadden behaald.

Kamp-Roelands: "Midden jaren negentig introduceerde de Europese Commissie de verordening *Eco-Management and Audit Scheme* (EMAS), die ging over het inrichten van milieumanagementsystemen en milieuverlagen, waarbij een accountant of een andere deskundige een oordeel moest afgeven. Dat werd geen succes, maar het besef groeide dat je goede informatie moest hebben voor duurzame keuzes. Medio jaren negentig hebben we in Nederland overigens even verplichte milieuverlaggeving gehad. Dat was verslaggeving op locatieniveau. Aangezien het beleid op groepsniveau werd ontwikkeld, heeft die verplichting relatief kort bestaan."

Maar initiatieven om milieuverlaggeving te stimuleren bleven komen. "We hebben vanuit het NIVRA een prijs in het leven geroepen voor het beste milieuverlag. Dat is al snel uitgebreid naar een Europese prijs, waaraan de beroepsorganisaties van vijftien landen deelnamen. Het doel was onder andere om de rol van de accountant bij de kwaliteit van de verslaggeving te laten toenemen, door te laten zien hoe een goed verslag eruitziet. De bijbehorende checklist vormde een belangrijke basis voor de latere Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving op dat gebied."

Eind jaren negentig werd ook het Global Reporting Initiative opgericht, gevestigd in Amsterdam, en werden de eerste internationale duurzaamheidsrichtlijnen gepubliceerd. Volgens Kamp-Roelands was toen de tijd al rijp om (veel) meer stappen te zetten. Waarom hebben we dat toen niet gedaan? "Mensen hebben een onbewuste *bias* om steeds in het nu te blijven, in plaats van essentiële veranderingen aan te gaan. Veranderen is eng, daarom duurt het lang. Daarbij komt dat we traditionele bedrijfsmodellen zo lang mogelijk willen uitmelken. De redenering is vaak: als het op dit moment goed gaat zoals het gaat, waarom zou je het dan anders doen? Dat is een valkuil."

De jaren 00

De start van het nieuwe millennium vormde een belangrijke omslag. Toen drong echt het besef door dat het om meer ging dan alleen om het milieu. De aandacht werd verbreed naar maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij economische, milieu- en sociale aspecten tezamen meer in ogenschouw

'Medio jaren negentig hebben we in Nederland even verplichte milieuverlaggeving gehad.'

HET ALLEREERSTE MILIEUJAARVERSLAG OOI: BSO ORIGIN, 1990

In 1990 presenteerde het Nederlandse automatiseringsbedrijf BSO Origin, opgericht door visionair ondernemer Eckart Wintzen, het allereerste milieujaarverslag ter wereld. Het was gedrukt op van lompjes vervaardigd papier. "De kranten brengen ons dagelijks de berichten over milieuproblemen, -rampen en -schandalen die onze planeet bedreigen", schreef Wintzen in het voorwoord met als titel "En het orkest speelde door", een verwijzing naar de ondergang van de Titanic. BSO deed daarom als eerste "een poging" om de correlatie tussen economie en ecologie meetbaar te maken. "Niet doorspelen alsof er niets aan de hand is, zodat een volgende generatie zich zal afvragen: 'Hoe was het mogelijk?'" aldus Wintzen.

werden genomen. Het ging bovendien niet alleen om aandacht voor deze aspecten binnen een onderneming, maar in de volle keten. Ketenbeheer werd belangrijk. Een maatschappelijke *eyeopener* was Al Gore's baanbrekende documentaire *An Inconvenient Truth*, in 2006.

Kamp-Roelands: "Het SER-rapport *De winst van waarden* verscheen. Dat rapport schetste de contouren van maatschappelijk verantwoord ondernemen en bevatte in feite de basis van de langetermijnwaardecreatie waarover we tegenwoordig spreken. Het leidde tot het verzoek aan de Raad voor de Jaarverslaggeving om te onderzoeken hoe dat kon worden omgezet in verslaggeving op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dat heeft geleid tot een aanpassing van Richtlijn 400 over het bestuursverslag en een afzonderlijke *Handreiking Maatschappelijke verslaggeving*. Het was uiteraard een proces met een politieke dimensie, omdat meerdere stakeholders zitting hebben in de raad, waarvan enkelen in die tijd nog wat minder geloof hadden in maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zij zagen het vooral als een lastenverzwaring."

Er werd weer een specifieke opleiding gestart op het gebied van duurzaamheid, nu aan de Erasmus →

Universiteit Rotterdam, waarbij ook Kamp-Roelands was betrokken. Weer waren er niet genoeg deelnemende accountants om een volledige opleiding te kunnen financieren en dus werd de opleiding aangeboden aan zowel duurzaamheidsmanagers als accountants. Toch blijft het duurzaamheidsbesef gestaag groeien.

“Eens in de zoveel jaar ontstaat er een herijking van hoe de samenleving zou moeten functioneren. Het begin van het millennium betekende het overwegen van welke veranderingen nodig waren in de wereld. Het bedrijfsleven ging meer verantwoordelijkheid ervaren en werd actiever met het opstellen en publiceren van duurzaamheidsverslagen. Er was politiek debat over de vraag of verslaggeving verplicht moest worden, of dat het aan ondernemingen zelf moest worden overgelaten, twee uitersten”, aldus Kamp-Roelands. “Op basis van een OESO-commitment om duurzaamheidsverslaggeving te bevorderen werd een transparantiebenchmark ingericht, waarvoor (nu nog steeds) tweemaalviertig honderd ondernemingen onder de loep worden genomen, gekoppeld aan de Kristalprijs. Dat was een stimulerend middel vanuit de overheid, waarbij toch vrijheid bij het bedrijfsleven werd gelaten. De beoordelingscriteria zijn indirect natuurlijk een instrument om de inhoud van een verslag te sturen. In de beginjaren kregen ondernemingen zelfs een brief van de staatssecretaris als ze niet goed scoorden!”

De jaren 10

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is heel lang als een *side issue* beschouwd, ook in de rapportages. Vanaf 2010 groeien we toe naar een meer geïntegreerde aanpak. In deze jaren ging het geleidelijk aan over het integreren van duurzaamheid in strategie, risicomanagement, management accounting en verslaggeving.

Kamp-Roelands: “*Sustainability* is de combinatie tussen economisch, milieu en sociaal. Geïntegreerd denken is essentieel. Het is jammer dat de onderdelen heel lang afzonderlijk zijn beschouwd. Om de mondiale uitdagingen op te lossen moeten overheden en bedrijven bovendien samenwerken. De uitdagingen zijn dermate groot dat overheden dat niet alleen kunnen. Oud-Unilever-topman Paul Polman heeft een enorm grote rol gespeeld in het

HANDLEIDING DUURZAAMHEID: KLIMAAT

De NBA heeft in september 2021 een nieuwe ‘Handleiding Duurzaamheid: Klimaat’ uitgebracht. De handleiding is een vervolg op de Publieke Managementletter (PML) ‘Klimaat is financieel’, die begin 2020 verscheen. De handleiding vertaalt de PML naar de dagelijkse praktijk van accountants en biedt concrete handvatten bij het onderwerp klimaat.

De uitgave refereert aan de dit voorjaar gepresenteerde Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), onderdeel van de Europese inspanningen om in 2050 de doelstelling van klimaatneutraliteit te behalen.

De handleiding, tot stand gekomen vanuit de community Planet Finance, is bestemd voor alle accountants in welke rol dan ook en beschikbaar via nba.nl.

KRISTALPRIJS

De Kristal is een prijs van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, in samenwerking met de NBA. De prijs wordt op basis van de (tweejaarlijkse) Transparantiebenchmark uitgereikt aan het bedrijf met het beste mvo-verslag. Doel is het stimuleren en professionaliseren van kwaliteit en transparantie van mvo-verslaggeving in Nederland.

De Kristalprijs wordt jaarlijks toegekend. In een jaar zonder benchmark is de Kristal een juryprijs, in de andere jaren selecteert een panel van deskundigen uit de top 20 van het benchmarkonderzoek een top drie voor de Kristaljury, die daarna de winnaar kiest. Dan zijn er ook prijzen voor het meest innovatieve verslag, de snelste stijger en beste groepsverslag. De prijs voor het beste mvo-verslag ging op 30 november 2021 naar Koninklijke Philips NV en werd uitgereikt tijdens een online event.

vergroten van de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de *Sustainable Development Goals* (SDG). We zien dat het draagvlak groter wordt en dat meer behoefte bestaat aan goede duurzaamheidsinformatie. Het is nodig dat bedrijven die informatie zelf publiceren en koppelen aan de strategie en doelstellingen van de onderneming.”

Sinds 2015 wordt het klimaat steeds urgenter. We ervaren aan den lijve extremere weersomstandigheden en de gevolgen van temperatuurstijgingen, zoals het smelten van ijskappen en gletsjers. De vraag waar we naartoe moeten in 2050 begint dringende eisen op te leggen aan het heden.

Quo vadis?

“We hebben nu ruim 25 jaar vrijblijvendheid gekend, waarbij bedrijven zelf hun verantwoordelijkheden konden invullen. Wetgeving zal hier nu meer stabiliteit in gaan aanbrengen. Ik hoop dat we daarmee het punt hebben bereikt dat accountants - in welke rol dan ook - gaan zien dat de combinatie van economische, milieu- en sociale informatie heel relevant is, dat het uiteindelijk gaat om langetermijnwaardcreatie in brede zin. Dat is de bestaansreden van ondernemingen en ook van accountantskantoren. Ik hoop ook dat accountantskantoren deze beweging niet zullen benaderen vanuit een kortetermijnwinstmodel. We moeten alert zijn en de toekomstige gevolgen goed in beeld houden”, aldus Kamp-Roelands. “Ik ben trots op bedrijven die al veel hebben gedaan en ik ben ook blij dat accountants duurzaamheid inmiddels meer omarmen. Dat zie ik in de praktijk, maar ik zie bij de Rijksuniversiteit Groningen ook duidelijk dat de interesse voor duurzaamheidsopleidingen enorm toeneemt. Kortom: ik zie de toekomst positief in.” ←

WAGNER & COMPANY

Postgraduate Governance Opleiding voor Commissarissen & Bestuurders

In 2022 start de Postgraduate Governance Opleiding voor Commissarissen & Bestuurders iedere maand op een van onze inspirerende locaties in Nederland.

Eindhoven	28-01-2022
Regio Arnhem (Intensive course)	03-02-2022
Amsterdam	10-03-2022
Beetsterzwaag	14-04-2022
Baarn	04-05-2022
Dordrecht	03-06-2022
Santpoort (High intensive course)	04-07-2022
Groningen	02-09-2022
Amsterdam	08-09-2022
Maastricht	23-09-2022
Wassenaar	14-10-2022
Regio Twente (Intensive course)	07-11-2022
Utrecht	11-11-2022
Zwolle	29-11-2022
Amsterdam	15-12-2022

- ✓ Uitgebreid alumninetwerk
- ✓ Toegang tot RCBM register
- ✓ Academisch niveau
- ✓ 36 PE punten

MEER INFO:

PROGRAMMA EXPERT

Daniël Folkersma

06 52 45 58 44

daniel@wagner.nl

wagner.nl

#wagner

Een slokje koffie nemen. Het kopje weer neerzetten. Naar buiten kijken en even aan die ene klant denken. Het volgende punt op uw to-do-list afvinken. Opstaan om de benen te strekken. Beseffen dat u nu de hele middag open heeft om aan die strategie te werken. In uw neus peuteren. Uw e-mail openen. De telefoon opnemen. Uw medewerker feliciteren. Besluiten dat u die workshop gaat doen. Dat leuke appje nog eens bekijken. Een hapje nemen van uw ciabatta met mozzarella, basilicum en tomaat. De hond aaien. Ja zeggen tegen een offerte. Of nee. Kiezen welke route u neemt naar uw volgende afspraak. Wie u dan meeneemt. Een knoop doorhakken. Toch die sportschool maar eens bellen. Op send drukken en die factuur versturen. Dat seminar boeken. Meefluiten met het muzakje van de Belastingdienst. De bètaversie van uw nieuwe website scannen. Niezen in uw elleboog. Een Coronatest aanvragen. In de rij nog even uw werkdossier in de Speedbooks app aantikken. Bedenken dat die schijfdiagram er toch beter uitziet in het blauw. Dat met een druk op de knop regelen. Terugdenken aan dat leuke gesprek met die tevreden klant. Uw ligpgloss zonder spiegeltje achteloos perfect bijwerken. Uw das rechttrekken zodat u er nog beter uitziet. Een advies bedenken voor die startende ondernemer.

Een compliment geven aan de stagiaire. Uzelf een schouderklopje geven. Plots inzien dat u weer de ruimte heeft om met meer mensen uw kennis te delen. Daar erg vrolijk van worden. Energie krijgen omdat u uw zaken sneller en beter voor elkaar heeft. Een risico signaleren in de uitbreidingsplannen. Direct een idee krijgen over wat u daaraan kunt doen. Uw mondkapje omdoen voor u de trein instapt. Toch maar een pepermintje nemen. Door het raam de zon zien schijnen. U verwonderen over de rust die u voelt.

Daar niet bang voor zijn. Een plujsje van uw colbert plukken. Trek krijgen in erwtensoepe. Een groen stoplicht pakken. In een meeting zonder schroom het voortouw nemen. De tijd hebben om reacties te peilen. Lachen om een grap van drie weken geleden. Zelf een nieuwe bedenken. Afvragen hoe het zou gaan met die rare medestudent. Na de zoom-call thuis uw matje uitrollen. Inademen. Uitademen. De stressbal oprapen. Deze vanaf twee meter in de prullenmand gooien. Juichen als Michael Jordan. "Hoi" zeggen tegen een directeur. Een compliment ontvangen. Uw favoriete playlist opzetten. Tevreden zijn over uw dag. Benieuwd zijn naar de volgende case. Even die post van uw schoonmoeder liken. Een blik werpen op de liquiditeitsprognose. Blij worden van het vooruitzicht. Voelen dat uw klanten gerustgesteld zijn. Een knipoog geven aan die automobilist. Snappen dat die ene klant zich tóch druk maakt. Bedenken om dan gewoon online de nitty gritty van de due diligence door te nemen. U verwonderen over dat ene haartje in uw oor. Is het nou 'Viëkingen' of 'Vikkingen'? In één moment focus vinden en weten waarom u doet wat u doet. Dat ook direct willen delen met iedereen. Plezier hebben. Vol ervoor willen gaan. Vrij zijn om stappen te maken. Gaan. Doen. Ondernemen. Vanaf nu, jij zeggen tegen u.

Zin hebben in de dag die gaat komen. Gaan staan. Uw rug rechten. Ineens vier maanden vooruit kunnen denken. Mijmeren over twee weken hiken in Costa Rica. Koppen-snellens in De Accountant. Deze met een swipe afrekenen. Een boks geven aan de receptioniste. De liftdeur openhouden voor die rennende man met krakende excentrieke schoenen. Deze niet mooi vinden. Uw schouders ophalen. Oog hebben voor de mensen achter de cijfers. Kansen zien die buiten uw comfortzone liggen.

Zaken die u kunt doen, terwijl Speedbooks® uw jaarrekening klaarzet

Met Speedbooks® heeft u binnen 2 seconden uw jaarrekening opgesteld. Een tijdwinst die meer oplevert dan alleen maar een secuur overzicht. Het biedt u namelijk de mogelijkheid om aandacht te geven aan zaken die er óók toe doen. En eigenlijk net zo belangrijk zijn. Zaken die u helpen om beter in uw werk te zijn. Voor uzelf, en voor uw klanten. Zo heeft iederéén voordeel bij die twee seconden. Accountant of MKB'er, grote of kleine ondernemer, Speedbooks® levert rapportagesoftware al vanaf € 1,- per administratie. En met de check-list van het aanpasbare werkdossier weet u zeker dat u nooit iets over het hoofd ziet. Dat geeft rust en voorsprong. Dat geeft uw klanten gevoel bij cijfers.

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Na een nostalgisch uitstapje in het vorige nummer, ingegeven door de aankoop van een oude pocket-computer, zijn we weer terug bij waar we waren: programmeren met Python.

We hebben wat basiselementen van Python te pakken inmiddels. Wat we nog missen is het herhalen van stukken code. In talen als C of BASIC heb je daar statements voor die met een teller werken, Python doet dat net een tikje slimmer: je kan een blok code uitvoeren met een variabele die gevoed wordt vanuit een reeks waardes. Het is daarbij niet nodig dat het om een variabele op een telbare schaal gaat, zoals dat in BASIC en in iets mindere mate in C wel het geval is. Je kan in feite iedere set waardes aanbieden.

Hoe ziet dat er in de praktijk uit?

In de simpelste vorm:

```
for woord in ['dit', 'zijn', 'woorden'] :  
    print(woord)
```

Geeft als uitvoer:

```
dit  
zijn  
woorden
```

(Let op de vier spaties voor het commando print!)

Je kan het wat complexer maken met de commando's break en else. Dan krijg je bijvoorbeeld zoiets:

```
Getallen = [1,3,5,7,9,11]
```

```
for getal in getallen:  
    if getal%2 == 0:  
        print ('de lijst bevat een even  
        getal')  
        break  
else:  
    print ('geen even getal in de lijst')
```

Let ook weer op de spaties. En zie dat de else hier op het niveau van de for staat, en niet van de if. De logica van het programma is dat de hele reeks doorlopen wordt totdat een even getal wordt gevonden. Als dat gebeurt wordt dat gemeld en wordt de loop verlaten via de break. Alleen als de for geen resultaat oplevert, en dus niet via de break wordt verlaten, treedt de else in werking.

Naast het for commando kent Python ook het while commando om loops mee te bouwen. Waar de for doorgaat tot een lijst is doorlopen, wordt de while herhaald zolang de waarde achter de while waar is. Dus zoiets als

```
while true:  
    print ('dit gaat nooit voorbij')
```

Zal een eeuwige herhaling opleveren. ←

HET BELANG VAN EEN GEDEGEN BEDRIJFSDOORLICHTING

Uit gesprekken met meer dan 300 accountants blijkt zeker 90% onvoldoende kennis te hebben van de onderneming van klanten. Zo heeft men vaak geen inzicht in de kostprijs per uur of transactie. Zonder dit inzicht en deze kennis is risicogericht samenstellen, controleren en adviseren nauwelijks mogelijk.

Kernboodschap

Als accountant heb jij jezelf ontwikkeld in de rol van expert. Met jouw expertise zorg jij voor de samenstelling en controle van de jaarrekening en verzorging van fiscale aangiften. In de rol van financieel-bedrijfseconomisch en strategisch adviseur ontwikkel je een nieuwe rol. Hierbij richt jij je op procesadvisering. Deze adviesfunctie focust op verschaffen van inzicht. Door een goede verdieping in de onderneming van jouw klant weet je waar aandachtspunten liggen voor de ondernemer. Met kennis uit een gedegen bedrijfsdoorlichting ben je bovendien in staat de ondernemer te voorzien van managementinformatie op maat.

Voor deze bedrijfsdoorlichting is een gestructureerde adviesmethodiek ontwikkeld. Deze stelt je in staat risicogericht samen te stellen, proactief te adviseren en te controleren. In het boek "**Adviseren voor accountants**" wordt deze bedrijfsdoorlichtingsmethode beschreven. Het bevat een bedrijfsdoorlichting voor korte- en lange termijn. Het boek laat zien hoe je met de verkregen kennis de ondernemer helpt met resultaatverbetering op korte termijn en met risicobeperking en verhoging van ondernemingswaarde op de langere termijn. Het boek beschrijft hoe je met verkregen inzichten en uitkomsten meer gevoel krijgt bij de cijfers van een onderneming en deze beter controleert.

Toepasbaarheid

Voor de toepasbaarheid zijn enkele praktijkcases uitgewerkt. Wil je met ondernemers werken aan doelrealisatie, grip, focus, rust of rendementsverbetering? Dit boek bevat hiervoor inzichten en handvatten. In de praktijkcases lees je bijvoorbeeld hoe je met 5% meer productiviteit (ofwel 2 keer 10 minuten per dag) per medewerker al snel een resultaat van € 100.000 kan verhogen naar € 170.000. Op het vlak van continuïteit wordt aandacht besteed aan trends in de markt en de sterke en zwakke punten van de ondernemer en de onderneming.

Het boek beschrijft hoe je van cijfers managementinformatie maakt en hoe de ondernemer hiermee in staat is om **op de achterkant van een bierviltje zijn onderneming te sturen**.

Het boek "**Adviseren voor accountants**" is het resultaat van een intensieve samenwerking tussen vader en zoon. Samen met de uitgever is het gelukt hun gezamenlijke kennis en ervaring op papier te zetten.

"We hopen dat het boek de lezer helpt de nieuwe rol van Waarderegisseur vorm te geven".

Bestel jouw boek nu op www.adiserenvooraccountants.nl of scan de QR-code

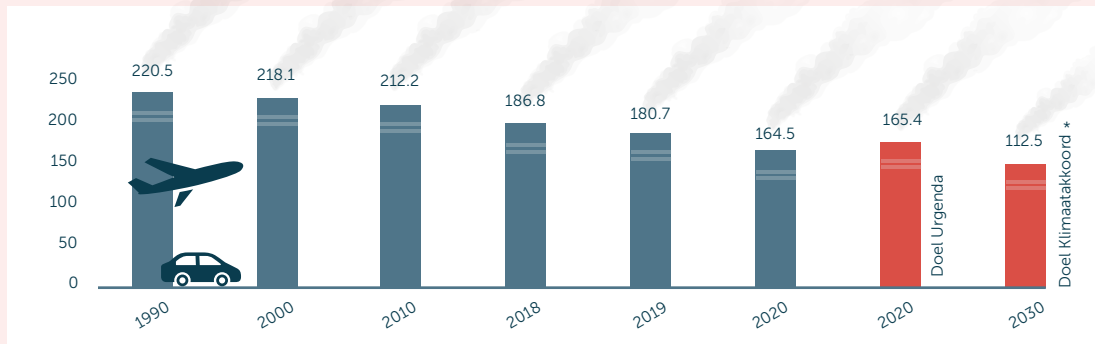

BECIJFERD: KLIMAAT EN MILIEU

Het klimaat kan zich geen uitstel meer veroorloven, iedereen moet zijn steentje bijdragen. Daarbij is er ook een stevige rol weggelegd voor de accountant, om zekerheid te verschaffen bij duurzaamheidsinformatie.

Uitstoot broeikasgassen

Nederland, in megaton CO₂-equivalent

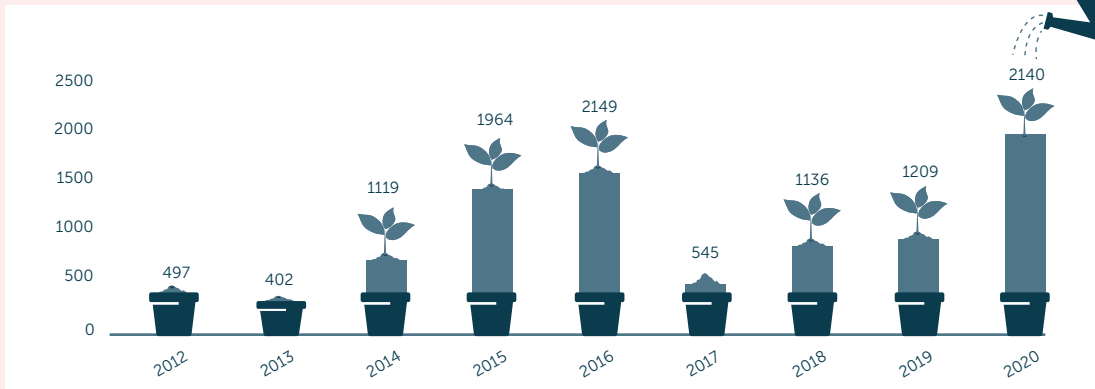

*Aanscherping verwacht naar aanleiding van de Europese Green Deal.

Bron: CBS, bewerking Accountant

Milieu-investeringen Nederlandse bedrijven

in miljoen euro

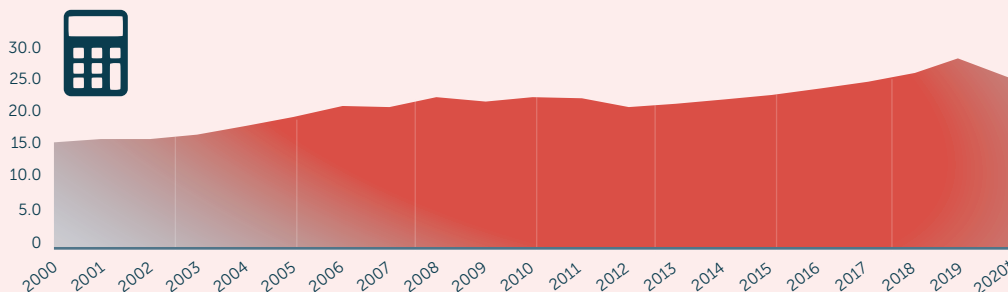
*voorlopige cijfers

Milieu-investeringen kunnen van jaar tot jaar behoorlijk fluctueren, bijvoorbeeld omdat grote projecten, zoals een windmolenpark op zee, in de cijfers worden meegenomen op het moment van ingebruikname.

Bron: CBS

Milieubelastingen

in miljard euro

*voorlopige cijfers

Het totale bedrag dat de overheid in 2020 ontving aan milieubelastingen was ruim twee miljard euro minder dan in 2019; de eerste daling sinds 2012. Nederlanders kochten door de coronacrisis minder auto's en reden minder kilometers. Daardoor daalden de opbrengsten van bpm en brandstofaccijnzen fors. Ook opbrengsten van energiebelasting en emissierechten namen af.

Bron: CBS

Het SnelStart effect op Hans

Ziet het gemak
omdat alle klantgegevens
direct inzichtelijk zijn

Een glimlach
door de
snelle online
samenwerking

Meer tijd over
voor advisering
van de klant

Hans (42)
Boekhouder

Houd meer tijd over met SnelStart Accountant

Heb jij een boekhoud- of accountantskantoor en wil je meer tijd overhouden voor advies en nieuwe klanten? Ervaar het gemak van SnelStart Accountant. Zo werk je eenvoudig en veilig online samen met je klanten én profiteer je van de persoonlijke ondersteuning van SnelStart. Meer weten? www.snelstart.nl/accountant/voordelen

scan mij

 snelstart
maakt boekhouden makkelijk

DOCUDRAMA

The Wolf of Wallstreet (2013)

TEKST LUC QUADACKERS

Deze op ware feiten berustende film is al enkele malen aangehaald. En dat is niet positief. Zo is de film medegefinancierd door eerder besproken Maleisische oplichters met *Wolf*-achtige trekjes (zie de Netflix-serie *Dirty Money*). Een gotspe.

Toen ik deze film voor het eerst zag, vond ik hem zwaar over de top. Zeker ook qua lengte: drie uur maar liefst. Toch komen de feiten in de film grotendeels overeen met de biografie van Jordan Belfort, de echte *Wolf of Wallstreet*. Sterker nog, zijn excessieve drugsgebruik is in de film zelfs aanzienlijk minder dan in werkelijkheid. Het dwergwerpen op een soort dartboard vond naar verluidt dan weer niet echt plaats (gelukkig hebben ze wel een helm op). Maar ze werden blijkbaar wel voor feesten gerekruteerd. Smakeloos.

Er gebeurt in de film te veel om op te noemen (geweldige *soundtrack* trouwens!). Daarom alleen een poging tot rode draad. Jordan Belfort, liefkozend 'Wolffie' genoemd, zet vanuit een garage een beleggingsimperium op poten dat winst maakt op basis van achtereenvolgens: de goedgelovigheid (en hebzucht) van de gewone man, de goedgelovigheid (en hebzucht) van de top-1-procent van de rijkste Amerikanen en vervolgens door grootschalige effectenfraude en witwaspraktijken. Nadat het blad *Forbes* een negatief artikel over hem publiceert, stijgt

zijn ster tot eenzame hoogte. Daar wil iedereen wel aan meedoen! *There's no such thing as bad publicity...* Belforts bedrijf Stratton Oakmont Inc. wordt een hit op Wallstreet. Dure kleren, auto's, jachten, huizen, vakanties, absurde feesten. Maar vooral veel schuttingtaal en geld en heel veel drugs en seks (ook met overspel). Het moet allemaal steeds extremer. Een triest gekkenhuis. Sodom en Gomorra.

Uiteraard draait het uiteindelijk allemaal om geld. Miljoenen cash dollars worden op tal van manieren naar Zwitserland gesmokkeld. Dat kan niet goed gaan en Belfort loopt dus tegen de FBI-lamp. Schijt hebben aan iedereen betekent ook schijt hebben aan elkaar. Belfort sluit daarom zonder lang nadenken een deal met de overheid. Hij hoeft slechts een paar jaar te brommen. Prijs: al zijn *partners in crime* verlinken. In de film leidt Belfort in de gevangenis ook nog steeds een luizenleventje. Of dat klopt weet ik niet. De echte Belfort heeft blijkbaar de opgelegde boetes van meer dan honderd miljoen dollar op dit moment nog steeds niet afbetaald. En: wie zegt dat het biografische boek van Belfort klopt? Eens een oplichter...?

Zowel de Belfort in de film als de echte Belfort gaan daarna succesvol aan de slag met sales seminars. *Mundus vult decipi, ergo decipiatur.* ←

Juf Merel, ik snap het niet...

“Ze zien me aankomen, een vrouw van middelbare leeftijd die een leesbril nodig heeft om de lesstof te kunnen lezen.” Inderdaad. Wat je noemt je carrière een verrassende wending geven. Van AFM-bestuursvoorzitter naar de PABO.

En dat leverde Merel van Vroonhoven flink veel publiciteit op - vooral positief en bewonderend - maar ook reacties van mensen die het absoluut niet begrepen. Nu vertelt ze eindelijk het hoe of wat en waarom ze deze stap maakte. En dat leverde een fijn leesbaar boek op.

Gelukkig liet Van Vroonhoven in de afgelopen twee jaar ook al goed van zich horen. Onder andere als reguliere columnist in de Volkskrant waarin ze haar persoonlijke ervaringen met 'voor de klas staan' combineert met doeltreffend commentaar op

actuele ontwikkelingen - vooral waar die het onderwijs en bijvoorbeeld ook kansengelijkheid betreffen.

In *De stap* beschrijft Van Vroonhoven hoe ze tot die grote stap kwam. In *vogelvlucht* beschrijft ze haar carrière door corporate Nederland. Van Vroonhoven schaamt zich niet om haar eigen onzekerheden en missers te beschrijven, maar ook zeker de lessen die ze leerde. En door het hele verhaal heen lezen we steeds meer twijfels over hoe corporate Nederland is ingericht.

Voor de lezers van *Accountant* is Van Vroonhovens ontboezeming interessant dat de AFM aan enkele accountantskantoren een boete oplegde om de desbetreffende wetgeving te 'testen' bij de rechter. Dit leverde recent al wat publiciteit op en ook terecht - want daarover kun je behoorlijk verschillend denken - maar het past wel in de trant van dit boek waarin Van Vroonhoven haar eigen ervaringen en visie goed beschrijft.

Verder lezen we ook over haar privéleven waaruit een belangrijke reden voor Van Vroonhoven ontstaat om als docente het bijzonder onderwijs in te gaan. En na een lange wandeling in de regen neemt ze ook daadwerkelijk het besluit om de stap te maken.

Dus snappen we het nog steeds niet van juf Merel? Welnu, wij snappen het na lezing van dit boek wel. Een interessante overstap van een gedreven persoon. Juf Merel, we snappen het uitstekend.

Merel van Vroonhoven: De stap - hoe mijn weg naar de top me naar het klaslokaal bracht, Anbo/Anthos 2021, ISBN 978 90 263 5450 2

Adviseren voor accountants

De accountant als adviseur, dat klinkt bekend en zeker in het mkb is de term *trusted advisor* geen onbekende voor de accountant.

De auteurs richten zich met dit boek ook specifiek op de accountant in het mkb die bedrijfseconomische advisering op een hoger plan wil zetten en "waarderegisseur" voor het mkb wordt.

Hiertoe behandelen ze diverse aspecten en geven drie praktijkcasussen. De belangrijkste aspecten van een waarderegisseur zijn: bedrijfskennis en degelijke analyse van de bedrijfsresultaten van de potentiële klant, een goede mindset en commerciële houding, plus eerlijke en duidelijke communicatie. Verder beschrijven ze tien kerncompetenties van een goede adviseur en gebruiken hiervoor uitgangspunten die de NBA al eens heeft opgesteld. Het organiseren van uw eigen kantoor of organisatie, om de adviestaak grondig te verankeren, komt ook langs.

Of de kreet op de cover "in 3 stappen gegarandeerd succes in 3 maanden" altijd opgaat valt nog te bezien natuurlijk, maar aan de enthousiaste schrijfstijl zal het in elk geval niet liggen.

Lau Haegens en Luuk Haegens: Adviseren voor accountants - word waarderegisseur voor het mkb, Haystack 2021, ISBN 9789461264619

De lijstjes van Japke-d

Een nieuw boek van Japke-d Bouma is voor Accountant inmiddels een verplicht nummer geworden.

Het is immers elke week op donderdag in de NRC weer smullen geblazen hoe Japke-d de kantoortijgers van Nederland een spiegel voorhoudt en het kaf van het koren scheidt bij de nieuwste kantoor-gadgets, modieuze terminologie en het betere luchtfietsen van consultancy Nederland.

Deze nieuwste publicatie is vooral gericht op de kantoorsofven en bevat een leuke collectie van dingen die je vooral niet met je collega's moet doen of hoe je ergens je snor kan drukken. Zo zijn er welgemeende tips om van 'nutteloze vergaderingen af te komen', 'elf dingen die je niet moet doen tijdens een presentatie', tips om 'de groepsapp van je werk te overleven'.

En heel actueel 'de tien dingen die we niet meer willen horen tijdens Zoom-vergaderingen'. En ja; op 1 staat natuurlijk 'je staat nog op mute'. En over de 'virtuele handjes' heeft Japke-d ook nog wat te vertellen. Enfin, als de 'uit de losse pols schrijfstijl' van Japke-d u aanstaat is dit gewoon weer een fijne om er eens bij te pakken. En als we zelf ook een lijstje bijhouden van 'wat is het leukste boek van Japke-d?', dan komt deze 'met stip' hoog binnen op de lijst.

Japke-d Bouma: De 19 dingen die je nooit met collega's moet doen - het onmisbare lijstjesboek, Alfabet uitgevers 2021, ISBN 978 90 213 4059 3

De kracht van Atlantis

De kracht van Atlantis, is dat fictie? Ja, superspannende maar ook leerzame fictie, het is namelijk een business-novelle. Dit invloedrijke boek uit 1957 zou het neoliberalisme gekickstart hebben.

Ik identificeerde me al direct met de heldin: Dagny. Jong, mooi, superslim, succesvolle zakenvrouw. Ze leidt een spoorwegbedrijf. Voor de mannelijke lezers is er Hank. Stoer, knap, gedreven, eigenaar van een staalbedrijf. En dan John Galt. Wie is John Galt? Dat is dé vraag.

Dagny's broer James is eigenaar van het spoorweg-bedrijf, maar voert geen klap uit. Hanks broer Philip doet en kan helemaal niks, maar probeert een fijne functie in het staalbedrijf te claimen. En dan is er de overheid, die uitgaat van gelijke kansen voor iedereen en steeds meer wetten ontwikkelt om ook de meest incompetenten zakenlieden een flink deel van de taart te geven. Corruptie alom natuurlijk. Uiteindelijk wordt alles genationaliseerd. Wereldwijd.

In een verhaal dat loopt als een trein (*pun intended*) zien we Dagny, Hank en andere tycoons alles verliezen in een strijd tussen verstand en gevoel, creativiteit en nepotisme, productiviteit en profiteren. John Galt haalt de tycoons over te gaan staken. De bedrijven, de economie en uiteindelijk de hele maatschappij gaan ten onder. Een dystopisch verhaal, karikaturale hoofdpersonen en een grote dosis objectivisme (Rands anti-socialistische filosofie): Ik schaam me te zeggen dat ik ervan heb genoten, ook al ben ik het niet eens met die filosofie. Ronald Reagan was dat wél, volgens Wikipedia. En jij? Beslis dat maar in de kerstvakantie, met deze dikke pil!

Ayn Rand, De kracht van Atlantis, Luitingh-Sijthoff, 2017. ISBN 978 90 218 0776 8. Lees meer en discussieer over dit boek op community.nba.nl/group/boekinspiratie.

Elly Stro Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.

NBA draagt Kris Douma voor als voorzitter

De NBA heeft Kris Douma voorgedragen als voorzitter van het bestuur. Daarmee is voor het eerst een niet-accountant gevraagd om het voorzitterschap van de beroepsorganisatie te vervullen.

Kris Douma (1961) is socioloog. En was, na een aantal jaren voor de FNV te hebben gewerkt, van 2003 tot en met 2006 lid van de Tweede Kamer. In 2015 was hij binnen de NBA projectmanager voor het project 'In het Publiek Belang', waarbij hij medeleiding gaf aan de implementatie van de 53 verbetermaatregelen voor de accountancysector.

Douma is geen accountant, maar kent de sector goed en vindt de maatschappelijke rol van de accountant belangrijk. "De accountant heeft een publieke taak, die weliswaar privaat maar wel met een professioneel kritische instelling wordt uitgevoerd, en levert daarmee een cruciale bijdrage aan het vertrouwen in het maatschappelijk verkeer", stelt hij. Vanuit een andere verantwoordelijkheid leveren accountants ook in

andere rollen (samenstellen, advies, accountant in business) een belangrijke bijdrage aan het goed functioneren van onze economie en samenleving, zo stelt hij. "Aan die mooie taak wil ik als voorzitter van de NBA graag een bijdrage leveren."

"Vol vertrouwen bevelen wij Kris Douma aan onze leden aan als voorzitter", zei voorzitter van de selectiecommissie en NBA-bestuurslid Ingrid Hems bij de bekendmaking. "Het is een unicum: een niet-accountant als voorzitter. Kris is iemand die kan verbinden, een breed netwerk heeft en beschikt over veel bestuurlijke ervaring. Daarnaast heeft hij een grote passie voor de accountancysector en de mensen die daarin werken."

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de NBA, op 13 december, is een opvolger gekozen voor Marco van der Vegte, die als voorzitter aan het eind van zijn zittingstermijn is gekomen. Meer informatie is beschikbaar via nba.nl.

Eindelijk weer even een diploma-uitreiking bij de NBA

Na ruim anderhalf jaar online afnemen van de beroepseed bij nieuwe accountants, organiseerde de NBA in november voor het eerst weer enkele 'fysieke' diploma-uitreikingen.

Achtien afgestudeerde accountants waren bij de eerste diploma-uitreiking van 5 november aanwezig. Voor toegang was een QR-check nodig, waarna de Limpergzaal als

vanouds de plek was voor de feestelijke plechtigheid zelf. Alle deelnemers ontvingen de tekst van de beroepseed in de vorm van een oorkonde. Ook kreeg een deel tijdens de bijeenkomst hun getuigschrift overhandigd; anderen hadden dat al via de post ontvangen. Zeventien afgestudeerden legden ter plekke ook de beroepseed af; één had dat al eerder gedaan bij het afronden van de AA-opleiding.

Het was een hybride diploma-uitreiking, die via Zoom ook de mogelijkheid bood voor familie en vrienden om live mee te kijken tijdens het afleggen van de eed en de ontvangst van oorkonde en/of getuigschrift. Dat werd zelfs vanuit het buitenland gedaan.

Ook een week later kon nog een fysieke uitreiking worden georganiseerd. Daarna dwongen de aangescherpte coronaregels de NBA opnieuw tot het via online bijeenkomsten afnemen van de beroepseed. Tegelijk hoopt de beroepsorganisatie van harte dat binnenkort weer regelmatig fysieke diploma-uitreikingen mogelijk zijn, vanuit het kantoor van de NBA in Amsterdam.

NBA helpt u met de **overgang** naar een **nieuw PE-systeem**

Online NBA PE-portfolio

De NBA heeft een online PE-tool ontwikkeld waarin u per kalenderjaar uw PE-portfolio kunt bijhouden.

Voorbeeld portfolio

Om u te helpen bij het invullen van uw PE-portfolio hebben we een PE-portfoliovoorbeeld uitgewerkt.

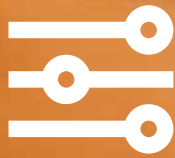
Webinars reflectiefase

Leer tijdens deze online voorlichting hoe je moet reflecteren op je leerdoelen.

Animaties

Bekijk in korte video's wat het nieuwe PE-systeem inhoudt en hoe u PE-activiteiten in uw PE-Portfolio moet opnemen.

Handleiding PE-model

In deze handleiding leest u hoe u in 5 stappen uw eigen PE-portfolio kunt opstellen.

Zelfevaluatie

Ondersteunt u bij het formuleren van leerdoelen en het selecteren van leeractiviteiten die aansluiten bij uw werkzaamheden.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Bekijk www.nba.nl/pe voor alle informatie

Kom jij bij ons werken?

Collegiaal, professioneel én de funfactor. Daar staat RA12 voor! Wij schrijven geen uren.

RA12 | Veenendaal | Zwolle (binnenkort)

ra12.nl

We blijven groeien.
Bijna 1.600 actieve deelnemers!

*Laat van je horen
en laat van je zien.*

www.nba.nl/communities
of download de NBApp

NBA Community Platform

*Ontmoeten,
samenwerken,
kennis delen.*

Powered by NBA

Accountancykring Erasmus Universiteit vijftig jaar

De alumnivereniging Accountancykring Erasmus Universiteit Rotterdam vierde op 8 november het vijftigjarig bestaan met een jubileumcongres en een publicatie. NBA-voorzitter Marco van der Vegte liet tijdens het congres zijn licht schijnen op de rol en toekomst van de accountant.

Van der Vegte onderstreepte in zijn speech het belang van de opleiding als basis om een goede accountant te kunnen worden. Maar er zit ook een eindigheid aan de kennis van de accountant zelf, die hoeft tegenwoordig niet meer alles zelf te weten.

Er gaat binnen het beroep al heel veel beter, maar de kloof met het maatschappelijk verkeer is nog niet gedicht. Zeker cultuurverandering is een "lange en hobbelige weg", stelde Van der Vegte. Maar de oplossing zit in "verbinding, luisteren naar elkaar en consequent stappen zetten in de juiste richting".

Belangrijk voor de toekomst van het beroep is relevant blijven en aantrekkelijk zijn voor nieuwe beroepsbeoefenaren. Daarbij past ook een stevige rol van het beroep rondom duurzaamheid. Er is ook daar behoefte aan getrouwheid van informatie. "Accountants die alleen willen kijken naar financiële informatie gaan de boot missen", waarschuwde Van der Vegte, die besloot met een oproep. "Leid op, activeer jonge mensen, bundel denkkraft en wakker de passie aan. Want accountant is nog steeds het mooiste beroep van de wereld."

Na afloop kreeg de NBA-voorzitter het eerste exemplaar overhandigd van een kleine bundel over de historie van de Accountancykring, samengesteld door secretaris Hans van der Vlies.

Onderzoek ledenservice: leden blij met NBA Helpt-programma

Worden zaken zoals het NBA Helpt-programma, het nieuwe PE-systeem en de introductie van de nieuwe governance gewaardeerd? Zulke vragen kwamen aan de orde in het onderzoek ledenservice 2021 van de NBA.

In maart 2020, kort na de corona-uitbraak, startte de NBA het project NBA HELPT, met als inzet zoveel mogelijk accountants te ondersteunen in deze periode. Twee derde van de respondenten is bekend met het programma, met name met de hoog gewaardeerde NBA Helpt-webinars, de publicaties en de FAQ's op de website. Veel leden vinden dat de NBA de hulp in het kader van de coronacrisis goed heeft aangepakt.

Nieuwe PE-systeem

Vanaf 2021 stapten alle accountants over op het nieuwe output-gerichte PE-systeem. De NBA zette in verband met deze overgang verschillende activiteiten op zoals een speciale webpagina en online voorlichtings-webinars. Ruim negentig procent van de respondenten geeft aan dat die hulpmiddelen hen op weg hielpen. Maar de communicatie

over het nieuwe PE-systeem kon volgens sommigen beter, vooral als het gaat om de noodzaak van de overstap naar het nieuwe systeem goed uit te leggen.

NBA Governance 3.0

Met de vorming van faculties en communities wil de NBA meer leden betrekken, motiveren en beter gebruikmaken van hun kennis en inzichten. Op de vraag wat men verwacht van de faculties geeft de overgrote meerderheid aan dat ze nog onbekend zijn hiermee. De komende maanden moet hier verandering in komen, omdat er dan ook meer duidelijkheid is over de plannen.

Het bestaan van het NBA Community Platform is wel bekend, maar ruim tachtig procent heeft zich nog niet aangemeld. De helft van de respondenten wil wellicht in de toekomst een bijdrage leveren, maar dat hangt af van de rol en de behandelde onderwerpen. Leden zijn wel complimenteus over het platform: een goed initiatief, dat helpt in kennisdeling, laagdrempelig is, leerzaam en inspirerend.

Green paper Moraal versus Wet

De NBA heeft een green paper uitgebracht over morele dilemma's van controlerend accountants bij hun dagelijkse praktijkuitoefening. Reageren op de inhoud kan tot eind december.

Controllerend accountants worden bij de uitoefening van hun beroep regelmatig geconfronteerd met morele dilemma's. Wat doe je als controlerend accountant, in een situatie dat een cliënt weliswaar conform wet- en regelgeving handelt, maar dat mogelijk op gespannen voet staat met de maatschappelijke moraal? Wat zijn de verwachtingen van stakeholders hierover en hoe moet de accountant hier mee omgaan, met het oog op zijn of haar publieke rol?

De publicatie dient als aanzet tot een debat met stakeholders over morele dilemma's. De Subcommissie Ethiek van het Adviescollege voor Beroepsreglementering (ACB) is opsteller van de green paper en nodigt leden en stakeholders uit om te reageren op de inhoud. Ook adviezen hoe om te gaan met dilemma's zijn welkom.

De reacties dienen als input voor een vervolgpublishatie (white paper), waarin conclusies worden getrokken en concrete aanbevelingen worden gedaan aan het accountantsberoep. De publicatie 'Moraal versus Wet' is als pdf beschikbaar via nba.nl; reageren kan tot 31 december 2021 via consultaties@nba.nl.

Voorzitter te gast bij Busy Season Talks

Op dinsdagavond 16 november 2021 was NBA-voorzitter Marco van der Vegte opnieuw te gast bij de Busy Season Talks op Clubhouse.

Bij het voorbereidende gesprek met Arif Dursun en Hakan Koçak, de bedenkers van de 'huiskamergesprekken voor accountants', kreeg Van der Vegte een polo-shirt met het BST-beeldmerk aangeboden. Het doet bijna denken aan een voetbaltransfer: van FC NBA naar BST United.

Bereid je voor op ontwikkelingen in je vakgebied.

Volg een actueel programma bij NBA Opleidingen.

Collegereeks Duurzaam Ondernemen

Volg de hele
reeks of losse
modules

Heb je een belangrijke rol in het realiseren van de duurzaamheidsambities van je organisatie of klant? Volg dan de collegereeks Duurzaam Ondernemen i.s.m. University of Groningen Business School en creëer waarde op de lange termijn voor alle stakeholders.

 Maart - juni 2022, online | 24

Bedrijfsovername; Due Diligence

Weet jij hoe je een organisatie succesvol begeleidt tijdens een overname? Ervaren docenten uit de overnamepraktijk nemen alle financiële, fiscale en juridische aspecten van due diligence-vraagstukken met je door. Na afloop van de cursus heb je een goed beeld van de werkzaamheden die bij due diligence-opdrachten horen.

 30 maart 2022, Utrecht | 9

Continuïteit voor de controlepraktijk

Verplicht
thema

Continuïteit raakt aan de kern van het accountantsberoep. Met een wisselwerking van theoretische aspecten en hun praktische gevolgen loop je langs de verschillende invalshoeken van Continuïteit. Volg de cursus en krijg een breed beeld vanuit verschillende perspectieven over het thema Continuïteit.

 Diverse data, online | 4

PE-portfolio fase II

Heb jij al gereflecteerd op je PE-portfolio van 2021? Weet je wat de eisen en verwachtingen zijn? En ben jij er al klaar voor om je compliance-verklaring af te geven? Volg de training 'PE-portfolio fase II', realiseer een gedegen reflectie en maak een start met je PE-plan 2022.

 Diverse data, online | 3

Opleidingen

Terwijl u deze header leest, had Speedbooks® uw jaarrekening kunnen opstellen

Dat u met Speedbooks® binnen 1 seconde uw jaarrekening kunt opstellen, wist u misschien al. Die tijdswinst komt direct ten goede aan uw bedrijf of klant. En met het werkdoosje wordt uw gemak alleen maar groter. Een duidelijke checklist die automatisch wordt aangepast aan de informatie in uw dataset. Zo houdt u tijd over om uw klanten te adviseren. Dat biedt vertrouwen, rust en voorsprong. Speedbooks® is er voor accountants- en administratiekantoren. Online en offline, al vanaf € 1,- per administratie. Gun uw klanten gevoel bij hun cijfers.

IN HERINNERING WILLEM WIJNTJES

(13 maart 1950 – 24 oktober 2021)

Willem Wijntjes begon in 1971 in de accountancy en stapte in 1982 over naar de Accountantsdienst van de gemeente Amsterdam. Daar voltooide hij zijn studie tot registeraccountant en was er lid van de directiestaf. In 1992 werd hij directeur van de Gemeentelijke Accountantsdienst van Den Haag, met als belangrijkste opdracht de verbetering van het verantwoordings- en controlebestel. In 2000 volgde zijn benoeming tot directeur concernzaken bij de provincie Zuid-Holland, waarbij hij zich onder meer richtte op een verbeterprogramma als antwoord op de destijds beruchte Ceteco-affaire. In 2003 werd hij directeur Bijzondere Projecten bij de provincie en was in die rol betrokken bij diverse complexe opdrachten.

Eveneens in 2003 werd Wijntjes bij de instelling van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) benoemd tot voorzitter, een rol die hij twaalf jaar vervulde. Ook na zijn voorzitterschap leverde hij nog een grote bijdrage aan de vernieuwing van het BBV. Hij was verder secretaris van de Commissie Depla (2014), die werkte aan de vernieuwing van begroting en verantwoording van gemeenten.

Naast zijn werk was hij bijna een kwart eeuw gemeenteraadslid in zijn woonplaats Nieuwegein en sinds 2020 lid van de provinciale staten van de provincie Utrecht voor het CDA. Als gemeenteraadslid was hij ook voorzitter van de audit commissie. "Ik hecht zeer aan een goede kwaliteit van het bestuur van de overheid", schreef hij ooit zelf. "Ik vind een degelijk financieel beleid en beheer onontbeerlijk voor een goed

functionerende overheid. Als het even kan ook met lage lasten voor onze inwoners."

De Commissie BBV omschrijft Wijntjes als "een beetje tegendraads, maar met een sterke focus op oplossingen en altijd rekening houdend met verschillende belangen", iemand met een "tomeloze inzet", maar ook met humor en een levensgenieter. De commissie gedenkt hem "in dankbaarheid" voor al zijn werk en denkt hem aan hem terug "met een warme genegenheid om wie hij als beminlijk persoon was". De CDA-fractie van de provincie Utrecht memoreert Wijntjes als "een politicus in hart en nieren, maar wel van een zeldzaam geworden soort: wars van gedoe en spelletjes om de macht".

Willem Wijntjes hield van wandelen, fietsen, zeilen, cultuurhistorie en oude muziek en genoot samen met zijn echtgenote Gediën van zijn kinderen en kleinkinderen. Hij werd 71 jaar.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van acht collega's.

- **Petrus Joseph Maria van Dam AA**, Gassel, overleden 29 oktober 2021, 86 jaar
- **Aart Kreft AA**, Capelle aan den IJssel, overleden 12 augustus 2021, 68 jaar
- **Hendrik Frederik Nieman RA**, Zandvoort, overleden 17 oktober 2021, 85 jaar
- **Pieter Hermanus Dirk van Ree RA**, Lunteren, overleden 11 september 2021, 84 jaar
- **Walter Petrus de Smet AA**, Koewacht, overleden 18 september 2021, 82 jaar
- **Frank Alexander Trees RA**, Haarlem, overleden 7 oktober 2021, 51 jaar
- **Geuchien Tuil RA**, Middenbeemster, overleden 10 november 2021, 90 jaar
- **Jordanus Gerardus Clemens Veldhuis RA AA**, Hoorn, overleden 11 november 2021, 71 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Proefboetes

Woorden doen soms meer pijn dan een klap in het gezicht. “Er komen tribunalen!”, beet FvD-Kamerlid Van Houwelingen zijn D66-collega Sjoerdsma recent toe, tijdens een discussie in het parlement over de coronamaatregelen. Een aankondiging van een soort ‘bijltesdag’ die totaal ongepast was in het vaderlandse huis van de democratie, vond menigeen. Dat krijg je als partijen het instituut waarin zij functioneren eigenlijk niet meer erkennen en #ophef als hun voornaamste doelstelling zien. Het was één zinnetje in een discussie, maar de kranten schreven zich de vingers blauw om het incident.

Woorden hebben impact. Dichter bij huis toonde Marco van der Vegte, tot voor kort voorzitter van de NBA, zich ongelukkig met de constatering dat zijn keurige beroepsorganisatie ook in de kolommen van het Financieele Dagblad inmiddels wordt aangeduid als ‘accountantsclub’. Een club is volgens de definities een “besloten gemeenschap waarin de leden hun gemeenschappelijke belangen van niet-economische aard behartigen”. Een sportclub of een uitgaansgelegenheden met een wat broeierig karakter. Oh ja, een golfstok heet ook een club.

Maar in de vorm zoals de krant die hanteert voelt het als een ‘ons kent ons’ groepje van sigaren rokende witte mannen, die samen hun best doen om in Den Haag fijne afspraken over hun professie van rekenmeesters te maken. Evengoed is het een gebruikelijke journalistieke term voor koepelorganisaties en verenigingen. Leest lekker weg, net als een woord als ‘accountantsreus’, de in Telegraafkolommen graag gebezigde aanduiding van een big four-organisatie.

We zijn zelf niet altijd roomser dan de paus, moet ik hier bekennen. Toen we een nieuwsbericht schreven over een wat opmerkelijke zinsnede in het recent verschenen boek *De Stap* van oud-AFM-voorzitter Merel van Vroonhoven (zie elders in dit blad), zochten we ook even naar een term die de kwestie pittig kon samenvatten. “Bij de AFM kozen we er op gezette momenten heel bewust voor om een boete op te leggen, terwijl er ook een reële kans was dat die geen stand zou houden bij de rechter”, aldus Van Vroonhoven in haar boek. Daarop munten wij als redactie de term ‘proefboetes’. “Die term lijkt een eigen leven te gaan leiden”, schreef de immer vriendelijke AFM-woordvoerder Daniëlle de Jong korte tijd later op

LinkedIn, in een uitgebreide toelichting van de waakhond (ook zo’n term!) over het hoe en waarom van opgelegde boetes aan grote accountantskantoren. “De AFM legt alleen boetes op als we vinden dat overtredingen moeten worden bestraft, en dat was hier dus het geval: de tekortkomingen in de wettelijke controles waren dermate ernstig dat boetes op zijn plaats waren.”

“Je leert niet beter piano te spelen als je steeds met een liniaal een lel op je vingers krijgt als je een fout maakt”, betoogde forensisch accountant Peter Schimmel op onze site, naar aanleiding van het bericht over het boek van Van Vroonhoven. Liever belonen voor goed gedrag, dan straffen voor het maken van fouten. Dat vond ik wel een verstandige gedachte. Al ben ik thuis toch soms geneigd om dochters die hun huiswerk negeren een proefboete op te leggen via het innemen van hun mobiele telefoon. De zwaarste straf die je een tiener anno nu kunt geven.

Hoe dan ook, dat ene woordje zorgde toch even voor wat #ophef. Al bleef dat natuurlijk wel beperkt tot de kringen rondom onze accountantsclub. ←

Thuis in Audit en de wereld van onze klanten?

Bij Flynth groeien we stevig in Audit en zijn we continu op zoek naar nieuw talent. Kom je bij ons werken? Dan start je in een jong en dynamisch team met ambitieuze collega's. Jouw initiatief en inbreng als auditprofessional wordt gewaardeerd. En wij houden de balans tussen werk en privé goed in de gaten.

Werken als auditprofessional bij Flynth

Flynth heeft geen partnerstructuur, de eindverantwoordelijke externe accountants zijn in loondienst. De winst van Flynth wordt geïnvesteerd in onze organisatie en in onze mensen. Dat maakt ons onderscheidend en draagt bij aan onze informele en collegiale cultuur, gericht op samenwerking.

Data-gedreven controleaanpak

Wij investeren in innovatie. Onze controleaanpak is sterk data-gedreven, integreert technologische innovaties zoals data-analyse en audit automation. Daarmee wordt de kwaliteit van onze controle verbeterd en maakt het jouw werk als auditprofessional afwisselend en uitdagend.

Arbeidsvoorwaarden

Bij Flynth geven wij jou alle ruimte om jezelf te ontwikkelen, bijvoorbeeld door opleidingen en carrièreadvies. Jouw talent is ons uitgangspunt. Natuurlijk is je salaris passend, betalen wij je pensioen en kan je 30 dagen op vakantie. Ook een laptop en smartphone naar keuze, leaseauto, goede pensioenregeling en een incentive- en participatieregeling horen hier bij.

Kom werken bij Flynth, bijvoorbeeld als: gevorderd assistent accountant audit, controleleider audit of (senior) manager. Bekijk jouw mogelijkheden en onze vacatures bij Audit op www.werkenbijflynth.nl.

Na zo'n jaar heeft u wel een meevaller verdiend.

Voor veel collega's spant 2021 wel de kroon qua (heel erg) druk. Om het jaar goed - en met een afgevinkt portfolio - af te sluiten, krijgt u tijdelijk 100 euro portfolio-korting op een jaarabonnement. Hiermee krijgt u direct toegang tot ruim 260 actuele onderwerpen waarmee u uw leerdoelen gemakkelijk compleet maakt.

Meldt u nu aan op:

www.pe-academy.nl/accountant-actie

Portfolio-perfect

- Direct onbeperkt toegang tot het complete PE-nascholingsaanbod
- Interactief met tekst, animatie en video
- Nascholen waar en wanneer het uitkomt

**€100,-
portfolio-korting
op een
jaarabonnement**

Bovenop je vakgebied